

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

**Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu**

**Studijní program: 6208 B Ekonomie a management
Studijní obor: Obchodně podnikatelský obor**



Přírodní a společenské atraktivita vybraného lázeňského regionu jako destinace cestovního ruchu

Vedoucí bakalářské práce
RNDr. Blažena Gehinová

Autor
Daniel Najer

2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Přírodní a společenské atraktivita vybraného lázeňského regionu jako destinace cestovního ruchu“ vypracovala samostatně na základě vlastních poznatků a materiálu. Použitou literaturu a veškeré podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu použitých zdrojů.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

V Aši dne 18.8.2008

.....
Daniel Najer

Poděkování

Děkuji tímto paní RNDr. Blaženě Gehinové za odbornou pomoc a vedení při zpracování mé bakalářské práce. Rovněž děkuji panu Mgr. Vladimíru Dvořákovi a všem osobám, s nimiž jsem v průběhu tvorby práce spolupracoval, za jejich cenné rady a informace vedoucí ke splnění cíle práce.

Abstrakt

Dílčími cíly práce bylo provedení zhodnocení vlivu přírodních a společenských atraktivit v regionu západočeských lázní, vypracování situační analýzy a posouzení možností optimalizace využití území.

Pomocí dotazníkového šetření v daném regionu byly vyhodnoceny stávající možnosti tohoto regionu a posouzena možná zlepšení nabízených služeb účastníkům cestovního ruchu.

Klíčová slova: cestovní ruch, destinace cestovního ruchu, návštěvník, terénní šetření, nedostatky a návrhy na zlepšení situace

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Literární rešerše	5
2.1.	Cestovní ruch	5
2.1.1.	Pojetí cestovního ruchu	5
2.1.2.	Systém cestovního ruchu	7
2.1.2.1.	Subjekt cestovního ruchu	7
2.1.2.2.	Objekt cestovního ruchu	8
2.1.2.3.	Okolí systému	9
2.1.3.	Typologie cestovního ruchu	10
2.1.3.1.	Druhy cestovního ruchu	10
2.1.3.2.	Formy cestovního ruchu	12
2.1.4.	Trh cestovního ruchu	13
2.1.4.1.	Základní charakteristika trhu cestovního ruchu	13
2.1.4.2.	Typologie účastníků cestovního ruchu	14
2.1.5.	Destinace cestovního ruchu	15
2.1.6.	Destinační management a marketing	16
3.	Metodika práce	18
3.1.	Metody a techniky	18
3.2.	Objekt zkoumání	18
3.3.	Cíle práce	18
3.4.	Hypotézy	19
3.5.	Použité zdroje	19
4.	Vymezení zkoumané oblasti	20
4.1.	Situační analýza	20
4.2.	Lokalizační předpoklady cestovního ruchu	22
4.2.1.	Přírodní podmínky	23
4.2.2.	Kulturně historické podmínky	23
4.3.	Selektivní předpoklady cestovního ruchu	24
4.3.1.	Demografická struktura obyvatelstva	24
4.3.2.	Životní prostředí	25
4.4.	Realizační předpoklady cestovního ruchu	25
4.4.1	Doprava	25
4.5.	Cestovní ruch v Karlovarském kraji	27
5.	Františkovy Lázně	28
5.1.	Historie	29
5.2.	Společenský dům INGO CASINO	30
5.3.	Františkův pramen	30
5.4.	Socha Františka	31
5.5.	Prameny Glauber III, Glauber IV a Kostelní	31
5.6.	Amerika	31
5.7.	Přírodní rezervace SOOS	32
5.8.	Komorní Hůrka	32
5.9.	Hrad Seeberg (Ostroh)	33

5.10.	Aquaforum	33
6.	Mariánské Lázně	35
6.1.	Historie	35
6.2.	Křížový pramen	36
6.3.	Ferdinandův pramen	37
6.4.	Rudolfův pramen	37
6.5.	Hotel Nové Lázně	37
6.6.	Kolonády	38
6.7.	Zpívající fontána	39
6.8.	Festival Fryderyka Chopina	39
6.9.	Miniaturpark	39
6.10.	Kladská	40
6.11.	Lázně Kynžvart, zámek Kynžvart	40
6.12.	Zámek Bečov	41
7.	Karlovy Vary	42
7.1.	Historie	42
7.2.	Jelení skok	43
7.3.	Vřídelní kolonáda	43
7.4.	Svatošské skály	44
7.5.	Festival uprostřed Evropy	44
7.6.	Loketské kulturní léto	44
7.7.	Fresh Film Fest	44
7.8.	Vyhlášení ankety Zlatá hokejka	45
7.9.	Mezinárodní filmový festival	45
7.10.	TOURFILM 2008	47
7.11.	Zahájení lázeňské sezony	47
8.	Cheb	49
8.1.	FIJO Cheb	49
8.2.	Chebské dvorky	50
9.	Slavkovský les	51
10.	Terénní šetření	53
10.1.	Dotazníkové šetření	53
10.2.	Vyhodnocení dotazníkového šetření	54
10.3.	Shrnutí dotazníkového šetření	61
11.	Návrh a opatření ke zlepšení	62
12.	Závěr	64
13.	Summary	65
14.	Přehled použité literatury	66
15.	Přílohy	69

1. Úvod

Cestovní ruch představuje jedno z nejdynamičtěji se rozvíjejících odvětví u nás a stává se stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem regionálního rozvoje v řadě českých regionů i celé ekonomiky. V České republice se podíl cestovního ruchu na HDP pohybuje na úrovni 4%, příjmy z celého odvětví čítají přes 100 mld. Kč a v ekonomice cestovního ruchu je dle relevantních odhadů zaměstnáno okolo 13 % obyvatelstva. Svým objemem tržeb se řadí ve světě na třetí místo za petrochemický a automobilový průmysl a rovněž rozsahem zaměstnanosti a tvorbou kvalitních pracovních příležitostí patří mezi nejvýznamnější ekonomická odvětví. Jeho význam je klíčový nejen pro mezinárodní ekonomiku, ale i pro ekonomiku České republiky a jejích regionů. Jako ekonomická činnost dlouhodobě a komplexně působí na přírodní i společenské prostředí. Je pozoruhodnou součástí spotřeby a způsobu života obyvatel, zejména ekonomicky vyspělých zemí.

Cestovní ruch se hlavně v poslední čtvrtině 20. století prosadil jako nejvýznamnější společenský, kulturní a ekonomický jev. Na cestování a aktivitách spojených s cestovním ruchem se každoročně podílí značná část práce schopného obyvatelstva u nás. Cestování lidí za poznáním, rekreací, sportem, kulturou, z náboženských důvodů nebo jen za účelem trávení volného času, z pracovních a obchodních důvodů se stalo neodmyslitelnou součástí života lidí, cestování je součástí současného životního stylu.

Ve světovém měřítku je cestovní ruch největším tvůrcem pracovních míst, jedním z největších exportních odvětví a významný stimulátor podnikatelských a investičních aktivit. Česká republika má všeobecně příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. O rozsahu cestovního ruchu svědčí i údaje o cestování, které každoročně zjišťuje v rámci šetření ČSÚ. Podle prognózy Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) by měla Česká republika v roce 2020 patřit k desítké nejnavštěvovanějších zemí na světě. V roce 2020 by k nám mělo přijet 44 miliónů turistů, což by představovalo 2,7 % celosvětového trhu cestovního ruchu. (Foret, Foretová, 2001: 57)

V současné době jsme na necelé čtvrtině tohoto čísla, cesta na samý vrchol bude ještě velmi těžká. Hlavním problémem je nevyváženost turistů mezi jednotlivé regiony.

Nejvíce se jich soustředí na hlavní město Prahu, ostatní regiony zůstávají na okraji jejich zájmu.

Česká republika disponuje značným historickým, přírodním a kulturním potenciálem. Díky vysoké hustotě kulturních památek a přírodním podmínkám, spolu s výhodnou polohou ve středu Evropy má velmi dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Velkou příležitostí je množství historických, kulturních a technických památek, včetně památek zapsaných do seznamu UNESCO, z čehož vyplývá vysoký potenciál vytváření nových produktů městského, kongresového a incentivního cestovního ruchu, sportovní turistiky a cykloturistiky, kulturního cestovního ruchu a širokého souboru produktů, které jsou šetrné k přírodě. Dobré podmínky v ČR nabízí rovněž venkovská turistika se svými produkty (např. agroturistika, ekoturistika apod.). Velkým pozitivem je hustá a dobře značená síť vzájemně propojených turistických stezek a tras.

Na druhé straně je cestovní ruch v ČR charakterizován nedostatečnou úrovní materiální základny a nižší úrovní jejího využívání pro ekonomický a sociální rozvoj území. Rozvoji cestovního ruchu brání také neodpovídající úroveň dopravní a informační infrastruktury, zvláště významnou roli hraje tato skutečnost v příhraničních oblastech. Přetrvává nízká kvalita základní a doplňkové infrastruktury cestovního ruchu. Problémem zůstává i nedostatek kvalifikované pracovní síly, která velmi úzce souvisí s kvalitou poskytovaných služeb, která ještě mnohdy nedosahuje požadovaných standardů.

Významné postavení v cestovním ruchu má lázeňství. V ČR existuje 36 měst a obcí se statutem lázeňského místa. Mezi nejznámější patří Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Teplice, Poděbrady či Luhačovice.

2. Literární rešerše

2.1. Cestovní ruch

2.1.1. Pojetí cestovního ruchu

V dnes dostupné literatuře nalezneme velké množství definic cestovního ruchu, které se snaží vystihnout tuto definici co možná nejpřesněji. Většina z nich má shodné myšlenky, ale svou interpretací se v mnoha případech liší.

Z historického hlediska nalezneme řadu různých definic. V nejstarší dostupné literatuře se autoři těchto definic snažili zejména o odlišení cestovního ruchu od širšího pojmu cestování. „Cestovní ruch se považoval za soubor operací zejména ekonomického charakteru, které se přímo vztahují na vstup, pobyt nebo pohyb cizinců vně i uvnitř určité země, města nebo regionu.“ (Hesková a kol., 2006: 10).

V dalších letech autoři více akcentovali ekonomické, geografické, dopravní a sociologické aspekty, cestovního ruchu. významným mezníkem v tomto procesu a ve zkoumání cestovního ruchu bylo zpracování a publikování Všeobecné nauky cestovního ruchu (Grundriss der allgemeinen Fremdenverkehrslehre) švýcarskými autory W. Hunzikerem a K. Krapfem v roce 1942. V této nauce se prezentovaly základy moderní, tzv. švýcarské školy cestovního ruchu, které sloužily jak pro rozvoj vědy, tak i praxe. Cestovní ruch definovali jako: „soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalý pobyt nebo výkon výdělečné činnosti.“ (Hesková a kol., 2006: 10).

V dalších letech se se zintenzivněním úsilí o definování pojmu cestovní ruch vyskytlo několik definic cestovního ruchu, které se však od sebe zásadně nelišily.

Na práci i definici Hunzíkera a Krapfa navázal další švýcarský profesor C. Kaspar v roce 1975, který cestovní ruch definoval jako: „souhrn vztahů a jevů, které vyplývají z cestování anebo pobytu osob, přičemž místo pobytu není hlavním ani trvalým místem bydlení nebo zaměstnání.“ Tato definice se stala v 80. letech minulého století oficiální definicí Mezinárodního sdružení vědeckých pracovníků cestovního ruchu. (Hesková a kol., 2006: 10).

S cílem sjednotit názory na definování předmětu cestovního ruchu z hlediska statistiky přišla Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) v roce 1991 při konání

mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu v kanadském městě Ottawa. Účastníci této konference přijali návrh, že cestovním ruchem se rozumí: „činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě“. (Hesková a kol., 2006: 11). Zmíněnou stanovenou dobou se v mezinárodním cestovním ruchu rozumí jeden rok, v domácím cestovním ruchu je to pak šest měsíců. Definice UNWTO vylučuje z definice navíc i cestování v rámci místa trvalého pobytu, dále pak cesty do zahraničí pravidelného charakteru a dočasnou migraci.

Pojem cestovní ruch je zakotven také v české technické normě. „Pod cestováním a cestovním ruchem se rozumí činnost lidí, kteří cestují na místa mimo své běžné prostředí, anebo zde pobývají za účelem zábavy, pracovní nebo z jiných důvodů.“ (Hesková a kol., 2006: 11).

Jednou z dalších definic cestovního ruchu je zmíněna v publikaci J. Oriěšky, která praví, že: „cestovním ruchem se rozumí soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit i mimo rámec cestovního ruchu, ale právě účast na cestovním ruchu představuje vyšší stupeň jejich uspokojení.“ (Oriěška, 1999: 5). V této definici jsou velmi dobře vzpomenuty účely, za kterých se uskutečňuje cestování.

Mezi další definice cestovního ruchu lze zařadit definici autorů Páskové a Zelenky, která praví: „Rozšířené pojetí cestovního ruchu vychází z vnímání cestovního ruchu jako komplexního procesu, který zasahuje nejen jeho účastníky, ale také poskytovatele služeb, destinace, v nichž je cestovní ruch realizován.“ (Pásková, Zelenka, 2002: 45) či definici M. Gúčika, jenž hovoří, že: „Oblast cestovního ruchu je přirozeně vymezený celek, který má z hlediska předpokladů cestovního ruchu společné charakteristické vlastnosti odlišné do ostatního území. Oblast cestovního ruchu splňuje základní přírodní a uměle vytvořené podmínky v takové množství a kvalitě, aby byly přitažlivé a prospěšné lidskému zdraví, s dostatkem území na výstavbu zařízení cestovního ruchu, které umožňují pobyt v oblasti a využívání atraktivit, komunikační dostupnost, která umožňuje jednak přístup do oblasti a pohyb na jejím území a jednak dostatek pracovních sil.“ (Gúčík a kol., 2004: 86)

I v současnosti je cestovní ruch podroben různému zkoumání. Jde především o zkoumání několika vědních disciplín jako jsou např. ekonomie, geografie, sociologie, psychologie, pedagogika či některé další disciplíny. Všechny disciplíny mají jeden společný předmět – zkoumají cestovní ruch, avšak každá disciplína jej zkoumá z jiného pohledu a jinými metodami.

2.1.2. Systém cestovního ruchu

Cestovní ruch jako takový je často zkoumán s využitím systémové teorie jako formální vědy o struktuře, vazbách a chování nějakého systému. „Systémem se přitom rozumí jednota různých prvků, mezi kterými jsou určité vztahy, nebo mezi kterými je možné takovéto vztahy vytvořit.“ (Hesková a kol., 2006: 12).

Systém cestovního ruchu je tvořen dvěma podsystémy. Jsou jimi subjekt cestovního ruchu a objekt cestovního ruchu a jejich vzájemné vazby, které existují i mezi cestovním ruchem jako systémem a jinými systémy, které tvoří jeho okolí, tzv. vnější prostředí. Toto prostředí definoval C. Kaspar v roce 1995 a zahrnul do něj ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí.

2.1.2.1. Subjekt cestovního ruchu

Subjektem cestovního ruchu (tourist subjekt) se rozumí každý účastník cestovního ruchu. „Z ekonomického hlediska je jím každý, kdo uspokojuje svou potřebu spotřebou statků cestovního ruchu v době cestování a pobytu mimo místo trvalého bydliště obvykle ve volném čase.“ (Hesková a kol., 2006: 13). Každý účastník cestovního ruchu je tudíž nositelem poptávky a spotřebitelem produktu cestovního ruchu.

„Z hlediska statistiky je účastníkem cestovního ruchu cestující označený jako návštěvník, turista nebo výletník.“ (Hesková a kol., 2006: 13). Po závěrech mezinárodní konference je sem zařazen i stálý obyvatel, který je v domácím cestovním ruchu definován jako „osoba, která žije alespoň šest po sobě následujících měsíců v jiném místě před příchodem do jiného místa na kratší dobu než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu je to osoba, která žije v zemi alespoň jeden rok před příchodem do jiné země na dobu kratší než jeden rok. Jde tedy o občany státu a cizince splňující tato kritéria.“ (Hesková a kol., 2006: 13).

Návštěvníkem neboli visitorem se pak rozumí ta osoba, která: „v domácím cestovním ruchu cestuje na místo v jiné zemi svého trvalého bydliště na kratší dobu než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu cestuje do jiné země na dobu nepřesahující jeden rok s tím, že hlavní účel cesty je v obou případech jiný než výkon výdělečné činnosti.“ (Hesková a kol., 2006: 14). Dále se návštěvník dělí dle délky jeho cesty na:

1. turistu (tourist) – osobu, která v domácím, resp. zahraničním cestovním ruchu splňuje kritéria návštěvníka a jeho účast na cestovním ruchu je spojena s minimálně jedním přenocováním. Z hlediska délky pobytu se dále rozlišuje na:
 - a. turistu na dovolené (holiday maker), který pobývá na daném místě více než určitý počet nocí nebo dní a
 - b. krátkodobě pobývajícího turistu (short-term tourist), který cestuje na dobu nepřekračující určený počet nocí nebo dní, ale zahrnuje pobyt alespoň s jedním přenocováním.
2. výletníka (excursionist, same-day visitor) - návštěvníka, který necestuje na kratší dobu než 24 hodin s tím, že přenocuje v navštíveném místě.

Základními charakteristikami jednotlivých modifikací účastníka cestovního ruchu je změna místa běžného životního prostředí (trvalé bydliště), dočasnost cestování a pobytu a nevýdělečná činnost během účasti na cestovním ruchu.

2.1.2.2. Objekt cestovního ruchu

Objektem cestovního ruchu (objekt of tourism) se rozumí všechno: „...co se může stát cílem změny místa pobytu cestovního ruchu. Jde o přírodu, kulturu, hospodářství atd. Objekt cestovního ruchu je tak nositelem nabídky.“ (Hesková a kol., 2006: 15).

Objekt cestovního ruchu tvoří cílové místo, podniky a instituce cestovního ruchu. Cílové místo představuje středisko cestovního ruchu, region nebo stát jako cestovní cíl a v odborné literatuře bývá označováno jako destinace cestovního ruchu (tourism destination; tourist area).

Každá destinace musí mít vhodný přírodní a kulturní potenciál pro cestovní ruch; tento potenciál se označuje jako primární nabídka. Tento potenciál nemusí být

rozmístěn rovnoměrně a může mít značný, až mezinárodní význam. Převážně umožňují naplnit cíle účasti na cestovním ruchu jako jsou oddych, zdraví, poznání či jiné.

Prostředkem k dosažení těchto cílů je různorodá infrastrukturní vybavenost označována jako sekundární nabídka. Jde o podniky, zařízení a instituce cestovního ruchu, kde se návštěvníci ubytovávají, stravují a vykonávají různé rekreační, sportovní či kulturní aktivity typické pro cestovní ruch. Jednou z mnoha funkcí těchto zařízení jsou:

- městská střediska cestovního ruchu: „ve kterých jsou soustředěné kulturně-historické památky, administrativně správní orgány, obchody a průmysl a
- lázeňská místa vybudovaná na bázi přírodních léčivých zdrojů.“ (Hesková a kol., 2006: 15)

2.1.2.3. Okolí systému

Na strukturu a vývoj cestovního ruchu jakožto otevřeného systému má okolí významný vliv. Aktuální je zde i zpětná vazba, tedy vliv cestovního ruchu na jeho okolí. Síla jednotlivých vazeb je závislá na stupni kooperace všech zainteresovaných na rozvoji cestovního ruchu.

Mezi jednotlivá okolí systému cestovního ruchu patří:

- ekonomické prostředí, které je pro rozvoj cestovního ruchu velmi významné. Charakterizuje se především pozitivními nebo negativními vlivy ekonomického růstu, nezaměstnaností, inflací a v neposlední řadě stabilitou měny a úrokovou mírou.
- politické prostředí, které ovlivňuje rozvoj cestovního ruchu zejména mírovými podmínkami v jednotlivých státech a ve světě jako celku. Mír je označován jako nevyhnutelná podmínka pro rozvoj cestovního ruchu. Dále závisí na společenském zřízení státu ve kterém se cestovní ruch rozvíjí, na odstraňování bariér v podobě cestovních formalit, např. zrušení vízové povinnosti jednotlivých států. Díky vstupu České republiky do Schengenského prostoru došlo k odstranění další překážky v podobě kontrol cestujících na hraničních přechodech v rámci EU.

- sociální prostředí, které má podstatný význam pro rozvoj cestovního ruchu. Je dáno společenským zařízením, které ovlivňuje například rozdělování hrubého domácího produktu, pracovní a mimopracovní podmínky nebo sociální politiku státu. Zpětná vazba cestovního ruchu na sociální prostředí se projevuje například diferenciací nabídky produktu tak, aby se účast na cestovním ruchu umožnila i sociálně slabším skupinám obyvatelstva včetně handicapovaných účastníků.
- technicko-technologické prostředí, kterým se označuje dopravní infrastruktura a další technická informačně-technologické vybavenost. V dopravní infrastruktuře jde především o existenci a vybavenost sítě dálničních tahů, hustotu, kapacitu a propustnost železniční dopravní sítě, hustotu letišť, existenci lodní přepravy a jiné. Zvláště důležité jsou nové technologie ulehčující poskytování jednotlivých druhů služeb cestovního ruchu a umožňující snižování nákladů. Patří k nim především počítačové systémy rezervování (např. Galileo).
- ekologické prostředí, na němž je závislost cestovního ruchu větší než ve většině jiných hospodářských aktivitách. „Cestovní ruch je závislý na přirozené tvorbě atraktivního prostředí. Rozvíjí se tam, kde existují vhodné přírodní a kulturně-historické zdroje rozmístěné v zemi.“ (Hesková a kol., 2006: 19), proto je nutné dbát na rovnováhu mezi faunou a florou, půdou, vodou a ovzduším.

2.1.3. Typologie cestovního ruchu

Jelikož by specifikace cestovního ruchu jen na všeobecné rovině byla nedostačující, došlo k dalšímu rozdělení a sice na druhy a formy cestovního ruchu.

2.1.3.1. Druhy cestovního ruchu

„O druzích cestovního ruchu hovoříme tehdy, když za základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci jejich účastníků, tj. účel, pro který cestují a pobývají na cizím místě.“ (Hesková a kol., 2006: 21)

Druhy cestovního ruchu dělíme z hlediska motivace účasti na cestovním ruchu zejména na:

- rekreační cestovní ruch, pro který je charakteristický jak pasivní, tak i aktivní odpočinek s cílem obnovy fyzických a psychických sil. Má vliv na organismus a

duševní pohodu člověka a dostává stále většího význam se zhoršujícím se životním prostředím v místě trvalého bydliště. Jeho hlavním rysem jsou individuální nebo rodinné rekreace organizované účastníky ve vlastních nebo pronajatých zařízeních nebo organizovanou formou ve veřejnosti přístupných zařízeních cestovního ruchu. Nedílnou součástí rekreačního cestovního ruchu je tematický cestovní ruch zaměřený na uspokojování specifických odborných a rekreačních potřeb. Je podřízený specifickým zájmům a potřebám návštěvníků a umožňuje komplexní zážitek v relativně krátkém čase.

- sportovní cestovní ruch vyznačující se pobytem ve vhodném přírodním prostředí, avšak s aktivním vykonáváním různých sportovních činností.
- dobrodružný cestovní ruch, jenž je součástí sportovního cestovního ruchu jako výsledek touhy po neznámém s cílem zažít dobrodružství s jistou mírou rizika. Patří sem například i adrenalinové sporty jako jsou bungee jumping či rafting.
- myslivecký cestovní ruch, jehož součástí je i rybářský cestovní ruch. Důležité je zde respektovat platnou legislativu týkající se ochrany přírody.
- kulturní cestovní ruch umožňující uspokojování duchovních potřeb lidí, jejichž motivací je poznávání kulturního dědictví, kultury a způsobu života lidí v navštívených cílových místech. „Má mnoho forem a stupňů intenzity. V praxi má podobu návštěv muzeí, galerií, výstav, kulturních pamětihodností, archeologických nalezišť, hudebních, divadelních a filmových festivalů, společenských a náboženských akcí.“ (Hesková a kol., 2006: 24). Populární formou je i studium v zahraničí, kurzy či odborné stáže. Podílí se na zvyšování společenské, kulturní a odborné úrovně lidí a velmi často se kombinuje s jinými druhy cestovního ruchu, zejména lázeňským, rekreačním či kongresovým cestovním ruchem.
- náboženský cestovní ruch neboli poutní cestovní ruch, který je spojený s tradicemi světových náboženství. Nejčastějším projevem jsou poutě na poutnická místa.
- lázeňský cestovní ruch představující zdravotně-preventivní a léčebnou činnost pod odborným zdravotnickým dohledem ve volném čase. rozvoj tohoto cestovního ruchu je podmíněný existencí přírodních léčivých zdrojů

- zdravotní cestovní ruch, jenž je reakcí na růst zdravotního uvědomění lidí na jejich snahu ovlivnit své zdraví. Požadavky na jeho rozvoj sílí, známý je například trend wellness, fitness, beauty.
- kongresový cestovní ruch, jehož předmětem je nejčastěji organizování kongresů, konferencí, symposií, seminářů, výstav či veletrhů. součástí kongresového cestovního ruchu je i další doprovodný, před kongresový a po kongresový program. Koncentruje se především do větších měst, mimo sezónu a patří k neefektivnějším druhům cestovního ruchu s nadprůměrnými příjmy účastníků. Zahrnuje také služební cesty (obchodní cestovní ruch).
- stimulační cestovní ruch, tzv. incentivní cestovní ruch, jehož cílem je stimulace zaměstnanců k vyšším pracovním výkonům. „Stimulační cestovní ruch vyžaduje perfektní organizaci a obsahovou náročnost programu, jehož součástí je i specificky zaměřený pracovní program.“ (Hesková a kol., 2006: 26).

2.1.3.2. Formy cestovního ruchu

„O formách cestovního ruchu mluvíme, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky.“ (Hesková a kol., 2006: 21).

„Formy cestovního ruchu umožňují blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků. Toto poznání dovoluje lépe připravit produkt a nabízet ho na trhu cílové skupině účastníků cestovního ruchu.“ (Hesková a kol., 2006: 27).

Formy cestovního ruchu se dělí:

- z geografického hlediska na domácí, zahraniční a mezinárodní cestovní ruch, odvozenými formami jsou poté vnitřní, národní a regionální cestovní ruch
- podle počtu účastníků na cestovní ruch individuální, skupinový a na masový a ekologický cestovní ruch
- podle způsobu organizování na individuální a organizované cestování
- podle věku účastníků na cestovní ruch dětí, mládežnický, rodinný a seniorský cestovní ruch

- z hlediska délky účasti - rozděluje se cestovní ruch na výletní, krátkodobý či dlouhodobý, přičemž délka pobytu je v jednotlivých zemích stanovena diferencovaně
- podle převažujícího místa pobytu – rozlišujeme městský cestovní ruch, který zahrnuje každou formu pobytu návštěvníků v městě: „jehož hlavním cílem je celkový zážitek z návštěvy města bez ohledu na to, jestli je pobyt spojený s přenocováním nebo bez přenocování.“ (Hesková a kol., 2006: 32), příměstský, realizovaný krátkodobě, nejčastěji přes víkend a v relativní krátké dopravní dostupnosti a na venkovský cestovní ruch, spojený s cestováním a pobytem lidí ve venkovském prostředí, jehož součástí je i agroturistika, čili spojení uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu na zemědělském hospodářství. Další formou tohoto hlediska je ekoagroturistika, přímořský, horský a vysokohorský cestovní ruch.
- podle ročního období – zde hovoříme o sezonním, mimosezonním a celoročním cestovním ruchu. „Sezonností rozumíme nepravidelnost a nerovnoměrnost vývoje sociálněekonomických jevů vlivem vnějších příčin v průběhu roku. V cestovním ruchu je sezonnost výsledkem působení přírodních a sociálních činitelů.“ (Hesková a kol., 2006: 34)
- podle použitého dopravního prostředku – rozdělujeme motorizovaný cestovní ruch, jehož formou je karavaning, dále pak železniční, letecký a lodní cestovní ruch
- z hlediska dynamiky na pobytový (statický) a putovní (dynamický) cestovní ruch
- ze sociologického hlediska na návštěvy příbuzných a známých, na sociální a etnický cestovní ruch

2.1.4. Trh cestovního ruchu

2.1.4.1. Základní charakteristika trhu cestovního ruchu

„Trh cestovního ruchu tvoří podniky cestovního ruchu různých velikostí od globálních společností po malé podnikatelské organizace místního významu. národní

trhy zahrnují tři typy cestovního ruchu: trh směřující dovnitř, trh směřující ven a domácí trh.“ (Hesková a kol., 2006: 62).

Tento trh je velmi rychle se měnící, působí na něj celá řada faktorů, ať již subjektivních, tak i objektivních, dále politické a společenské změny, právní úpravy, ekonomika, demografie obyvatelstva, dopravní infrastruktura, informatika, komunikace, životní styl, volný čas, materiálně-technická základna a další.

Skládá se z několika společně působících organizací:

- prodejci zájezdů (cestovní agentury) a cestovní kanceláře (touroperátoři),
- dopravní společnosti,
- komerční ubytovací zařízení,
- stravovací zařízení,
- návštěvnické atraktivity,
- zábavní parky. (Hesková a kol., 2006: 62).

Trh cestovního ruchu je z hlediska poptávky velmi diferencován. Segmentaci lze provádět podle různých hledisek, mezi ty nejvýznamnější patří demografické hledisko (věk, pohlaví), motivace a potřeby zákazníků, národnostní složení nebo ekonomická situace.

V publikaci J.Oriešky nalezneme pod definicí trhu cestovního ruchu následující: „Trhem cestovního ruchu rozumíme souhrn směnných vztahů mezi subjekty prodávajícími zboží a služby cestovního ruchu (představujícími nabídku) a subjekty kupujícími zboží a služby cestovního ruchu (představujícími poptávku). Jeho součástí je i ekonomický mechanismus, který umožňuje zjistit až na trhu, zda náklady vynaložené na výrobu zboží a poskytnutí služeb byly opodstatněné. Trh cestovního ruchu je specifickou, relativně samostatnou součástí trhu zboží.“ (Orieška, 1999: 5)

2.1.4.2. Typologie účastníků cestovního ruchu

V dostupné literatuře lze nalézt řadu typologií účastníků cestovního ruchu. Znalost chování a nákupního rozhodování jsou základem pro úspěšné podnikání na trhu cestovního ruchu. Na základě rozdílných motivů spojených s cestováním lze účastníky cestovního ruchu rozdělit na:

- turisty – objevitele, kteří hledají znalosti a objevy. Jejich cesta trvá často několik týdnů a jejich počet je omezen.
- elitní turisty zdržující se delší čas v pobytovém místě a vyhýbající se turistickým centrům. Zároveň nevyžadují vysoký standart služeb.
- neobvyklé turisty využívajících při svých cestách všech výhod civilizace.
- individuální turisty, kteří vyžadují vysoký standart a jsou ochotni za ně náležitě zaplatit.
- masové turisty, kteří očekávají splnění všech svých přání.
- charterové turisty s obvykle krátkým pobytem a minimálním zájmem o kulturu a o obyvatele země, do které přijeli.

2.1.5 Destinace cestovního ruchu

Téma destinace a destinačního managementu je v současném českém turismu velice frekventované a odráží skutečnost, že nejen u nás, ale i v zahraničí je předmětem značné pozornosti. Pojem destinace jako objekt teoretického zkoumání však není nový. Již v roce 1969 Medlik při posuzování ekonomických dopadů turismu na území uvedl: „Ekonomický dopad (cestovního ruchu) může být zkoumán na jakoukoliv geografickou jednotku, ať je to země, distrikt, region, město nebo vesnice a této územní jednotce budiž dáno označení destinace cestovního ruchu (the tourist destination).“ (Medlik, 1969)

Bieger definuje destinaci jako: „prostor (místo, region), který si host (nebo segment hostů) vybírá jako cíl své cesty. Pro pobyt disponuje všemi nezbytnými zařízeními pro bydlení, stravování, zábavu. Tím se stává produktem a jednotkou hospodářské soutěže, která musí být jako taková strategicky řízena.“ (Bieger, 2005: 357)

Především je destinace geografický prostor, který je však definován vždy z pohledu účastníka cestovního ruchu tak, aby mu pobyt v cílovém prostoru přinesl uspokojení všech nebo alespoň několika jeho potřeb souvisejících s účastí na cestovním ruchu, tedy komplexní užitek.

Destinace cestovního ruchu podle UNWTO je definována jako: „místo s vhodnými atraktivitami ve spojitosti se zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník cestovního ruchu nebo skupina zvolil pro návštěvu.“

Destinace cestovního ruchu představuje pro zákazníka zcela určitý a zároveň komplexní produkt cestovního ruchu. Důležité je zdůraznit, že území destinace nemůže být vždy totožné s administrativním členěním území, ale v praxi, z hlediska plánování a realizace rozvoje cestovního ruchu, bývá často s administrativními celky ztotožňováno.

Jednou z dalších definic destinace cestovního ruchu je definice Páskové a Zelenky, kteří pod pojmem destinace cestovního ruchu rozumí: „v užším slova smyslu cílovou oblast v daném regionu, která je typická významnou nabídkou atraktivit cestovního ruchu a infrastrukturou cestovního ruchu a v širším smyslu země, regiony, lidská sídla a další oblasti, které jsou typické velkou koncentrací atraktivit cestovního ruchu, rozvinutými službami cestovního ruchu a další infrastrukturou cestovního ruchu, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků.“ (Pásková a Zelenka, 2002: 59)

Naopak Királ'ová chápe destinaci cestovního ruchu jako: „přirozený celek, který má z hlediska podmínek rozvoje cestovního ruchu jedinečné vlastnosti, odlišné od jiných destinací.

2.1.6 Destinační management a marketing

Destinační management a marketing představuje podle Heskové: „soubor činností na vybraných úrovních řízení a koordinace, strategické plánování, různé formy spolupráce na úrovni mikroregionů a regionů, využívání podpůrných fondů.“ (Hesková a kol., 2006: 152). Dále Hesková uvádí, že: „managementem destinace je označován proces vytváření a řízení silných, tržně orientovaných a systémově řízených jednotek – destinací. Destinační management je souborem řídicích opatření a nástrojů, které jsou využívány pro oblasti plánování, organizování, promotion a rozhodovací procesy.

Pod toutéž definicí rozumí Királ'ová (2003: 22) stejně jako Pásková, Zelenka (2002: 60): „soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci cestovního ruchu v destinaci za účelem dosažení jeho udržitelného rozvoje a zachování konkurenceschopnosti na trhu. (Királ'ová, 2003: 22)

Marketing destinace cestovního ruchu má svá specifika, kterými se liší od marketingu jiných oblastí. Za nejvýznamnější zvláštnosti se považují tyto znaky:

- Složitá struktura produktu cestovního ruchu – destinace cestovního ruchu představuje produkt, který se skládá z mnoha prvků. Ty lze členit horizontálně i vertikálně. Destinace představuje složitý komplex atraktivit cestovního ruchu a infrastruktury cestovního ruchu, včetně nabízených služeb, přičemž vazby mezi jednotlivými prvky jsou složité, nejsou přesně definovány. Schází jim přesné vymezení jejich hierarchie, kompetence a zodpovědnost.
- Vliv externích faktorů – jedná se o faktory vnějšího prostředí, pod kterým lze spatřit především politickou a ekonomickou stabilitu, bezpečnost, terorismus, extrémní vliv konkurence či počasí nebo nemoci.
- Konfliktnost cílů – vyplývá ze skutečnosti, že jednotlivé prvky produktu cestovního ruchu mají rozdílné vlastníky. Projevuje se jak ve formulaci cílů, tak zejména v implementační fázi marketingové strategie destinace cestovního ruchu.
- Synergický efekt – komplexní vnímání produktu destinace cestovního ruchu a propojení jeho jednotlivých prvků umožňuje zvýšit spokojenost návštěvníků destinace a tím i zvýšit kvalitu produktu
- Produkt destinace (jako celek) nemá cenu, za návštěvu destinace se neplatí, platí se pouze za čerpání jednotlivých služeb.

V České republice se často v cestovním ruchu uvádí tzv. „rozšířený marketingový mix“, který obsahuje následující marketingové nástroje: produkt (produkt), price (cena), place (distribuce), promotion (marketingová komunikace (propagace)), programm (program), package (balíčky), partnership (partnerství).

3. Metodika práce

3.1. Metody a techniky

Teoretická příprava a shromažďování dat

Bakalářská práce byla započata sběrem a studiem odborné literatury, turistických průvodců, map a propagačních materiálů, týkajících se Karlovarského kraje a zejména lázeňského trojúhelníku – Františkovy Lázně, Mariánské Lázně, Karlovy Vary. Dále jsem osobně navštívil daná lázeňská města, informoval se o jejich společenských atraktivitách a navštívil místní informační centra, kde jsem shromažďoval další důležitá sekundární data, prospekty, či jiné publikace pro mou bakalářskou práci. Nedílnou součástí byla také návštěva Holiday World 2008 v Praze, kde mi byly poskytnuty další podklady pro mou práci.

Po návštěvě jednotlivých lázeňských měst a studiu odborné literatury následoval terénní výzkum daného vybraného území. K dané analýze bylo též použito dotazníkové šetření. Výzkum byl specifický svou časovou a částečně i psychickou náročností, místy jsem se setkal i s neochotou spolupráce ze stran zahraničních, v některých případech i českých klientů.

3.2. Objekt zkoumání

Objekt zkoumání: Objektem zkoumání je Západočeský lázeňský trojúhelník, tvořený městy Františkovy Lázně, Mariánské Lázně a Karlovy Vary.

3.3. Cíle práce

Hlavní cíl práce: Specifikovat přírodní a společenské atraktivitu západočeských lázní jako destinace cestovního ruchu.

Dílčí cíle:

- vymezit karlovarský kraj – oblast Západočeského lázeňského trojúhelníku
- zjistit současnou nabídku kulturních a společenských akcí
- zjistit stav přírodních památek
- pomocí dotazníkové šetření zjistit zájem obyvatel o tyto akce, památky
- na základě dotazníkového šetření nalézt další alternativy využití volného času v této lokalitě

3.4. Hypotézy

- v západočeském lázeňském trojúhelníku je nedostatek sportovního, kulturního a společenského vyžití
- nejvíce návštěvníků přijíždí jen do 3 nejznámějších lázeňských měst tohoto trojúhelníku a necestují do okolních měst
- nejvíce návštěvníků míří na Karlovarský filmový festival a do lázní

V průběhu bakalářské práce budou tyto hypotézy potvrzeny nebo vyvráceny.

3.5. Použité zdroje

V rámci bakalářské práce byly použity dva typy dostupných informací:

- internet - k rychlému vyhledání aktuálních informací
- odborná literatura - pro vymezení základních pojmů a definic v cestovním ruchu a marketingu

4. Vymezení zkoumané oblasti

4.1 Situační analýza

V rámci situační analýzy byly použity údaje z portálu regionálních informačních servisů [23], údaje z Českého statistického úřadu [18] a údaje ze statistické ročenky Karlovarského kraje 2007.

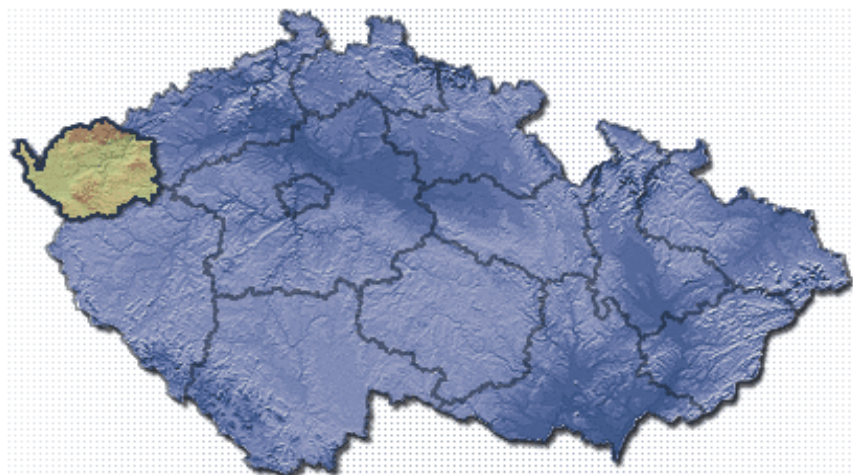
Karlovarský kraj se rozkládá na západě území České republiky. Více než polovinu celkové délky hranic tvoří hranice se Spolkovou republikou Německo, a to na západě s Bavorskem a na severu se Saskem. Jižním sousedem je Plzeňský kraj, na východě se rozkládá kraj Ústecký. Vznikl rozdělením kraje Západočeského na Plzeňský a Karlovarský. Skládá se ze 3 okresů (Cheb, Karlovy Vary a Sokolov). „Podle současného administrativního členění se nachází na území kraje celkem 132 obcí nejrůznější velikosti, tvořených jednou až několika desítkami částí, což z něj v rámci ČR dělá kraj s nejnižším počtem obcí.“ [26] Sídlem kraje a zároveň největší obcí kraje jsou Karlovy Vary. „Karlovarský kraj je po kraji Libereckém druhým nejmenším a svou rozlohou 3 314,6 km² zaujímá 4,2% rozlohy ČR.“ [27]

Karlovarský kraj proslul především svým lázeňstvím. Na území kraje se nachází nejen naše nejznámější lázně Karlovy Vary, ale i Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Lázně Kynžvart a Jáchymov. Lázně v Kyselce nejsou v současné době v provozu, ale probíhá zde rekonstrukce a měly by i nadále jako lázně sloužit veřejnosti. Spolu s léčivými prameny je kraj bohatý i na přírodní minerální vody. Nejznámější z nich je Mattoni. V souvislosti s lázeňstvím jsou též velmi známé lázeňské oplatky, které si zamilovali nejen místní obyvatelé, ale především lázeňští hosté z celého světa. Karlovy Vary kromě toho jsou dále proslulé bylinným likérem Becherovka a uměním sklářů společnosti Moser. Růžový porcelán pro změnu proslavil město Chodov. Vyváží se do celého světa. Z kulturní oblasti je to pak především Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech, který nabízí setkání tvůrců domácích i zahraničních.

V souvislosti s lázeňským cestovním ruchem je na území Karlovarského kraje i dostatečná nabídka kulturních zařízení a památkových zón. Celkem je na území kraje 13 divadel, 24 kin a více jak 60 muzeí a galerií. [18] Ty jsou doplněny nabídkou lázeňských symfonických orchestrů a několika festivalů, z nichž nejznámější je

Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, který v letošním roce proběhl již po 42. Z dalších kulturních a sportovních akcí jsou to například Loketské kulturní léto, Chopinův festival Mariánské Lázně a Kanoé Mattoni.

Mapa č.1 – Vymezení Karlovarského kraje v rámci ČR



Zdroj: <http://www.risy.cz/img/kraje/karlovarsky.gif>, 01.04.2008

Mapa č.2 – Západočeské lázně - turistický region



Zdroj: http://www.risy.cz/UserFiles/Image/Sdilene/OKraji/Tur_reg_ZAC.jpg,
01.04.2008

Mapa č.3 – Mapa Západočeského lázeňského trojúhelníku



Zdroj: <http://www.tourism.cz/mapa/to113913s.jpg>, 01.04.2008

4.2. Lokalizační předpoklady cestovního ruchu

Lokalizační předpoklady vyjadřují schopnost krajiny poskytovat vhodné podmínky pro různé formy cestovního ruchu. Dělí se na dvě podskupiny :

- a) Přírodní podmínky – k nejvíce sledovaným přírodním podmínkám cestovního ruchu patří výrazný reliéf zemského povrchu, podnebí, rozšíření povrchového i podzemního vodstva a seskupené rostlin a živočichů.
- b) Kulturně historické podmínky – k nejvíce navštěvovaným patří kulturní památky, památkové rezervace, historické stavby, výtvarné památky, parky, lidová kultura a technická díla.

4.2.1. Přírodní podmínky

Přírodní podmínky jsou hlavním předpokladem rozvoje cestovního ruchu. Přírodní západní hranice je tvořena územím Krušných hor. Nejvyšší bod Klínovec (1244 m n.m.) leží v okrese Karlovy Vary, stejně tak jako nejnižší bod kraje (320 m n.m.), který se nachází na řece Ohři na hranici kraje. Na území kraje vyvěrá řada přírodních pramenů s léčivými účinky, dobývá se v něm hnědé uhlí a je zdrojem keramických jílu pro výrobu keramiky. 43 % plochy kraje je pokryto lesy.

Téměř celé území Karlovarského kraje spadá do povodí Ohře, do jihovýchodní oblasti zasahuje povodí Berounky a ze severních svahů Krušnohoří jsou vody odváděny do saských přítoků Labe. Ohře je zároveň nejvýznamnější řekou Karlovarského kraje a celé území také spadá do jejího povodí. Na sever od Ohře se táhnou Smrčiny a Krušné hory, které tvoří přírodní hranici s Německem. Jižně od Ohře leží Český les, směrem do vnitrozemí Slavkovský les a Doupovské hory. Na jihu území se nachází Tepelská vrchovina. Ráz krajiny je převážně pahorkatinný. Dalšími významnými řekami jsou Teplá, Rolava, Bystřice a Svatava. Nejznámější z nich je řeka Teplá, která vtéká do Ohře v Karlových Varech a protéká údolím Karlových Varů, kde vyvěrá většina horkých pramenů. „Ty vtékají do řeky a umožňují vznik odrůdy aragonitu, známé jako vřídlovec a hrachovec, oba vylučované po tisíciletí z horkých karlovarských pramenů, jejichž voda má v sobě rozpuštěno mnoho nerostných látek a plynů, hlavně kysličníku uhličitého. Z větších kusů se zhotovují umělecké a upomínkové předměty, vkusná těžítka, popelníčky, vykládají se jím víka krabic, vyrábějí přívěsky a nejznámější jsou asi vřídlovcové růže.“ [28]

Z dalších přírodních zdrojů jsou nejvýznamnější zásoby hnědého uhlí na Sokolovsku a keramické jíly, které se zasloužily o vysoký počet výroben porcelánu téměř po celém území kraje. Na světovém ohlasu karlovarského kraje se ale největší měrou podílí zásoby minerálních a léčivých vod, které daly vzniknout již výše zmiňovaným lázním.

4.2.2 Kulturně historické podmínky

Kulturní a památkové dědictví je spolu s přírodním bohatstvím dalším předpokladem rozvoje cestovního ruchu. Typově jsou zde zastoupeny všechny druhy památek - hrady a zámky, historická městská architektura s městskými domy,

kolonádami a lázeňskými objekty, stavby lidové architektury, technické památky, drobná městská i venkovská architektura.

Nejnavštěvovanějšími objekty jsou hrad Loket, zámek Kynžvart a klášter Teplá.

Nejcharakterističtějším rysem regionu je ale lázeňství v proslulém lázeňském trojúhelníku Karlovy Vary - Mariánské Lázně – Františkovy Lázně. Věhlasu se díky svým radioaktivním pramenům stále více přibližují také lázně Jáchymov. Mezi méně známá lázeňská místa patří lázně Kynžvart a Konstantinovy Lázně. Lázeňské služby poskytuje na 75 lázeňských zařízení. Pobyt v lázeňském zařízení lze zpestřit návštěvou místních pamětihodností či objevováním nespočetných naučných stezek.

4.3. Selektivní předpoklady cestovního ruchu

Selektivní předpoklady určují, kdo a v jaké míře se účastní cestovního ruchu a dělí na tři podskupiny – urbanizační předpoklady, demografické předpoklady a sociální předpoklady. Rozsah mé práce neumožňuje analyzovat všechny selektivní předpoklady cestovního ruchu v dané lokalitě, proto je v práci zmíněna pouze demografická struktura obyvatelstva a kvalita životního prostředí.

4.3.1. Demografická struktura obyvatelstva

„V kraji je celkem 30 měst, nejvíce na území karlovarského okresu (11), ve kterých žilo k 31. 12. 2006 96 048 osob. V 10 městech sokolovského okresu žili 74 144 obyvatelé a v 9 městech chebského okresu pak 76 661 obyvatel. K 31. 12. 2006 žili v obcích Karlovarského kraje celkem 304 602 obyvatelé, což představuje 3,0 % obyvatel České republiky. Nejlidnatějším je okres karlovarský, kde žilo celkem 120 797 obyvatel, z nichž 51,3 % (62 004) bylo žen.“ [28]

Počtem narozených (3 216 osob) i zemřelých (2 976 osob) se tento kraj řadí na poslední místo v ČR. Srovnáme-li však počet narozených na 1 000 obyvatel (10,5 osob), pak je Karlovarský kraj na 4. místě v ČR. Počtem zemřelých na 1 000 obyvatel (9,8 osob) se Karlovarský kraj řadí za Liberecký kraj na 2. místo. V roce 2006 se do Karlovarského kraje přistěhovalo celkem 3 476 osob a vystěhovalo se 3 373 osob, bilance tedy byla kladná (103 osoby). Celkový přírůstek byl tedy v roce 2006 kladný a dosáhl hodnoty 328 osob a řadí tento kraj na 11. místo v republice. [28]

„Míra registrované nezaměstnanosti ke konci roku 2006 činila 9,20 % (12. místo v ČR) a oproti roku 2005 klesla o 1,08 procentního bodu. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla v okrese Cheb (7,25 %), dále v okrese Karlovy Vary (9,00 %) a Sokolov (11,46 %).“ [28]

4.3.2. Životní prostředí

Životní prostředí tohoto kraje vykazuje značné rozdíly. I přes největší podíl zalesnění je nejhorší situace v sokolovské oblasti, kde se těží hnědé uhlí a je zde i několik významných průmyslových podniků, jako je například elektrárna Vřesová, hodnocena jako jeden z největších znečišťovatelů ovzduší v republice. Z celkových emisí (52 735 t), vyprodukovaných v roce 2006 v Karlovarském kraji, jich připadalo 87,5 % právě na tento okres. Díky těmto vysokým hodnotám se karlovarský kraj řadí mezi největší znečišťovatele ovzduší v republice společně s kraji ústeckým a moravskoslezským. [28]

4.4. Realizační předpoklady cestovního ruchu

Realizační předpoklady umožňují uskutečnit nároky účastníků cestovního ruchu. Lze rozdělit na dvě podskupiny:

- a) Komunikační dostupnost – rozhodující úlohu má časová dostupnost, která je závislá na dopravním spojení účastníka cestovního ruchu mezi trvalým bydlištěm a návštěvním místem.
- b) Materiálně technická základna cestovního ruchu se skládá ze základních zařízení (ubytovací a stravovací), doplňkových zařízení (sportovní, kulturní) a ze speciálních zařízení (informační centra, cestovní kanceláře, zdravotnická zařízení).

4.4.1. Doprava

Po roce 1989 vznikla z dopravního hlediska v kraji zcela nová situace. Otevřením hranic se mnohonásobně zvýšila zejména silniční doprava a to jak osobních

vozdů, tak zejména vozů nákladních s nepříznivými dopady na životní prostředí. I v důsledku toho dopravní infrastruktura neodpovídá potřebám rozvoje kraje. Karlovarský kraj je pokryt relativně hustou sítí železničních tratí. Většina z nich byla vybudována na konci minulého století a od té doby nebyla podstatným způsobem modernizována, některé nádraží a provozní objekty jsou ve špatném technickém stavu. Na hlavních tazích jsou prováděny rekonstrukce některých úseků, část sítě byla elektrifikována. Některé tratě (např. Sokolov - Kraslice - Klingenthal, Karlovy Vary - Potůčky - Johangeorgenstadt, Cheb - Schirnding) jsou součástí mezinárodní sítě. Páteř železniční sítě regionu je tvořena dvojkolejnou tratí Chomutov - Cheb, vedoucí napříč celým územím. Z této trati pak odbočují jednotlivé regionální tratě. Provoz na tratích byl v posledních letech, stejně jako i na ostatních tratích v celé ČR, značně snížen. Na území Karlovarského kraje je toto omezení provozu ještě citelnější, neboť zde došlo k výraznému útlumu těžby hnědého uhlí, které tvořilo velkou část přepravované zátěže na českých drahách. Další odliv zátěže z kolejí byl způsoben jejich přesunem na silniční síť.

V kraji je poměrně hustá síť silnic I., II. a III. třídy. Vzhledem k poloze kraje mají silnice I. třídy nadregionální význam a jsou hlavními spoji do vnitrozemí i do Německa. Problémem zůstává nedostatečná údržba, neúměrné přetěžování tranzitní dopravou a chybějící obchvaty kolem většiny měst ležících na trase hlavních dopravních směrů. Veřejná autobusová doprava orientuje svoji pozornost spíše na dopravu mezi většími městy v regionu, ale místa mimo jejich spojnice a místa s řidším osídlením jsou obsluhována pouze sporadicky. V těchto lokalitách jsou pak obyvatelé odkázáni většinou na vlastní dopravní prostředky. Tím dochází z části k migraci obyvatel do větších měst a také k nárůstu provozu na silnicích.

V Karlovarském kraji se nachází tři letiště: v Karlových Varech, v Chebu a v Mariánských Lázních. Karlovarské letiště má status letiště mezinárodního a jako na jediném se provozují pravidelné linky do Moskvy a charterovými lety do Tuniska. Pravidelná vnitrostátní doprava zde byla zrušena již r. 1982. V posledních letech byly investovány značné prostředky do zlepšení podmínek cestujících a v navádění letadel. Díky dotacím z Evropské unie zde vyroste nová odbavovací hala. Součástí nové odbavovací budovy budou odbavovací, administrativní a pronajímatelné prostory pro poskytovatele standardních služeb obvyklých na mezinárodních letištích. Současně dojde k dokončení reorganizace přepravních a kontrolních technologií transportu zavazadel při odletu, což zvýší efektivitu procesu odbavení cestujících. Zvýší se tak

komfort odbavení, který bude odpovídat standardům mezinárodního letiště s přihlédnutím k významu regionu. Po dokončení, naplánované na duben 2009, dokáže odbavit až půl milionu cestujících za rok. To je osmkrát více, než byl skutečný počet odbavených lidí v roce 2007. Další letiště v Chebu a Mariánských Lázních jsou využívána pro sportovní a rekreační létání. Zavedení pravidelného leteckého provozu by si vyžádalo značných investičních prostředků. [29]

4.5. Cestovní ruch v Karlovarském kraji

Cestovní ruch je v Karlovarském kraji jedním z nejvýznamnějších odvětví. Především lázeňství udělalo z tohoto kraje cílovou destinaci pro hosty z Čech i z ciziny. V roce 2006 navštívilo tento kraj 669 905 hostů s průměrnou dobou pobytu 7,5 dne, což je v rámci ČR (4,3 dne) nejvyšší počet dní. Přepočteme-li hosty na 1 000 obyvatel kraje, vychází 2 199,5 hostů, druhá nejvyšší hodnota hned za krajem hlavního města Praha, která má tradičně nejlepší postavení v cestovním ruchu u nás. Podíl cizinců, kteří navštívili v loňském roce tento kraj, je 71,6 % a s Hl. m. Praha tak Karlovarský kraj jako jediný vykazoval vyšší návštěvnost hostů z ciziny než tuzemských. Počtem přenocování na 1000 obyvatel (14 201,1 hostů) je Karlovarský kraj na 1. místě v republice (4 037,1 hostů). [28]

5. Františkovy Lázně

Františkovy Lázně patří mezi světově proslulá lázeňská města, nacházející se v západních Čechách ve středu Chebské kotliny. Spolu s Mariánskými Lázněmi a Karlovými Vary tvoří tzv. lázeňský trojúhelník. Františkovy Lázně jsou nejmenší a nejpůvabnější, se slavnou lázeňskou tradicí. Díky množství parků a lesů, které je obklopují jsou nazývány „Zelenou perlou Chebska“. Prosluly především léčbou ženských chorob.

Františkovy Lázně jsou jedinečné minerálními prameny s vysokým obsahem oxidu uhličitého, sirnoželezitou slatinou a přirozeně vyvěrajícím kyslíčným oxidem uhličitým. Množství relativně vysokého obsahu rozpuštěného oxidu uhličitého poněkud kolísá podle zdroje, ročního období a jiných vlivů. Teplota vody jednotlivých pramenů se pohybuje mezi 9 °C – 14 °C. Celé město má velmi čisté ovzduší, parky a lesoparky jsou plné zeleně. Stavební vývoj lázní trval zhruba do roku 1890, odkdy mají svou současnou podobu. V pozdějších letech se některé domy pouze modernizovaly a rozšiřovaly.

Nejznámějším pramenem se severně od Chebu stal už ve středověku dnešní Františkův pramen, tehdy nazývaný Chebskou, Městskou nebo také Slatinnou kyselkou. Když navíc lékaři objevili jeho léčebné účinky, nebylo divu, že o něj zájem vzrostl natolik, že se donáška jeho vody stala zdrojem příjmů pro takzvané "nosiče vody", což byly chebské ženy a mládež. Nejstarší dochovaná zpráva o kyselce je z roku 1406. Později se o vodu a její léčebné účinky začala zajímat i šlechta. Například z roku 1617 se dochovala zmínka, že si ji do Prahy nechávala dovážet i císařovna Anna.

Dnes se zde léčí choroby srdeční a cévní, choroby krevního oběhu, ženské choroby a choroby pohybového aparátu. Zatímco dříve se Františkovy Lázně od října měnily v „mrtvé město“ a ukládaly se k zimnímu spánku, z něhož se probouzely až na jaře, běží dnes sezóna prakticky po celý rok. Díky modernizaci a rozvoji lázeňského střediska pobývá ve Františkových Lázních v příznivých letech více než 40 000 pacientů.

5.1. Historie

Františkovy Lázně byly založeny 27. dubna 1793 jako Ves císaře Františka a v roce 1807 jim byl úředně přiznán název Františkovy Lázně. Pojmenovány jsou podle císaře Františka I., který je považován za jejich zakladatele.

Z počátečních venkovských lázní s jedním - Františkovým pramenem, dřevěnou kolonádou, několika lázeňskými domy a Společenským domem se velice rychle staly jedny z nejvyhledávanějších evropských lázní.

Původní ulicová vesnice s dnešní Národní třídou v podobě lázeňského korza byla rozšířena o další tři souběžné komunikace a dostala podobu města. Aby se vytvořilo skutečně lázeňské prostředí, obklopili františkolázeňští dnešní historické centrum širokým pásem anglických parků, které měly dát obci podobu zahradního města. Všechny nové ulice pak vedly vždy po obvodu zeleně a vytvořily tak jedno z nejkrásnějších lázeňských míst v Evropě - vytvořily lázně v moři parků a lesoparků.

V roce 1865 povýšil císař František Josef I. Františkovy Lázně na město. Po napojení na saskou, bavorskou a českou železniční síť dostávají rozměr lázní světových a v období před 1.světovou válkou, v době největšího rozkvětu, dosahují roční návštěvnosti až 20 000 pacientů a téměř 80 000 tzv. pasantů - lázeňských turistů.

Ve společnosti 20. a 30. let minulého století patřilo k dobrému zvyku lépe situovaných vrstev alespoň jednou za rok lázně navštívit.

Po druhé světové válce jsou lázně jako celek znárodněny a vzniká jediný velký státní podnik v rozměru města Československé státní lázně a zřídla. Lázně slouží, řečeno v dobové terminologii, pracujícímu lidu a léčí se zde jen nepatrné procento zahraniční klientely. Dobrá úroveň lékařů a zdravotnického personálu zůstává, léčebná zařízení a lázeňské domy se ale pouze inovují a lázně se nerozvíjejí.

V roce 1991 přebírá většinu léčebných zařízení akciová společnost Lázně Františkovy Lázně s uceleným programem rekonstrukce všech lázeňských domů a výhledovou koncepcí návratu Františkových Lázní mezi světové lázně.

Stejně náročný program si předsevzalo vedení města. Nové penziony a léčebná zařízení začínají provozovat úspěšně také jednotliví soukromí podnikatelé.

V roce 1992 jsou Františkovy Lázně vyhlášeny městskou památkovou rezervací a začíná zcela nová kapitola v dějinách města. Františkovy Lázně v minulosti navštívila řada významných osobností, léčili se zde Johann Wolfgang von Goethe, Ludwig van

Beethoven, Johann Strauss a také například Alfred Nobel. Z českých osobností si Františkovy Lázně oblíbili František Palacký s manželkou, Božena Němcová, Jan Neruda, a další.

5.2. Společenský dům INGO CASINO

Společenský dům (viz.příloha obrázek č.1) patří neodmyslitelně k Františkovým Lázním. U malých venkovských lázní měl plnit funkci společenského centra, kde se všichni lázeňští hosté sejdou u společné tabule při obědě a večeři, naplní svůj volný čas u kulečníku nebo se uvolní při tanci na četných bálech a tancovačkách. V okamžiku, kdy se Františkovy Lázně staly městem, se potřeba důstojné prezentace zvýšila a rada rozhodla o stavbě nového společenského sálu. Reprezentativní novorenesanční stavba s prostorným interiérem se propojila s oběma staršími budovami a byla dokončena v roce 1877. Sál je od svého počátku využíván jako místo ke konání kongresů, pořádají se zde plesy a probíhají významné společenské události. Nachází se zde restaurace s největším podlahovým akváriem v Evropě. (viz. příloha obrázek č.2)

5.3. Františkův pramen

Františkův pramen je nejstarším známým místním pramenem. Je znám již od středověku, kdy tzv. nosičky vody donášely kyselku jako stolní vodu do blízkého Chebu. Podle blízké obce Slatina byl nazýván Slatinná kyselka nebo také Chebská kyselka. Kolem roku 1600 měl v Evropě pověst nejléčivějšího pramene a byl exportován v keramických lahvích do všech větších měst. V roce 1789 byl poprvé zakryt dřevěným pavilónem s mříží a voda byla z hygienických důvodů svedena do jímací nádrže. Nosičky vody, které tento akt vnímaly jako zásah do svých odvěkových práv, vzápětí pavilon podřízly a zdemolovaly. Celá akce dala následně podnět k založení lázní. Druhý dřevěný pavilón byl postaven v roce 1793 při zakládání lázní a stál nad pramenem až do roku 1832. V té době byl postaven současný zděný klasicistní rondel s dórskými sloupy, který se zachoval v původní podobě a patří mezi symboly Františkových Lázní.

5.4. Socha Františka

Socha Františka (viz příloha obrázek č.6) je jedním ze symbolů Františkových Lázní. Je to socha malého nahého chlapce s rybou v rukách, který sedí na kouli. Legenda praví, že žena, která si na sochu sáhne, otěhotní, neboť František je nejmocnější ze zdejších zdrojů zdraví.

5.5. Prameny Glauber III, Glauber IV a Kostelní

Po 1. světové válce se pokoušela městská rada oživit návštěvnost Františkových Lázní a hledala možnosti, jak rozšířit léčebné indikace. Byly provedeny první zkušební vrtů s cílem nalézt hlouběji položené prameny s vysokým obsahem kyslíčnicku uhličitého vhodné ke koupelím.

V místě dnešní Dvorany Glauberových pramenů byly objeveny dnešní tři prameny - Kostelní, Glauber III a Glauber IV. Všechny prameny měly vysoký obsah kyslíčnicku uhličitého, Glauber IV nalezený v hloubce 92 m svým obsahem Glauberovy soli vysoko převyšoval podobné známé prameny. Okolí pramenů bylo po prvním zachycení vrtů v roce 1923 upraveno a na pozadí postavilo město malý pavilón ve švýcarském stylu.

Význam všech tří pramenů si však přímo vyžadoval krytou kolonádu nebo dvoranu. Projekt navrhl františkolázeňský a dvorana byla v roce 1930 dokončena.

Technicky moderní stavba si zachovává klasicistní prvky. Je to neoklasicismus vycházející z antické chrámové architektury s empírovými egyptskými prvky. Vnitřní prostor také skutečně chrám připomíná a navozuje povznesenou atmosféru.

5.6. Amerika

Amerika je velký chovný rybník s ostrovem, nacházející se nedaleko Františkových Lázní. Rybník patří do rozlehlé rybníční soustavy rozprostřené v lesoparku Amerika. Ostrov slouží jako hnízdiště a tahová zastávka celé řady různých vodních ptáků, mezi nimiž je mnoho druhů již kriticky ohrožených i v rámci celé Evropy. Celá oblast je zároveň přirozeným biotopem. Proto byl ostrov v roce 1990 i s větší částí rybníku vyhlášen jako přírodní rezervace Amerika o výměře asi 60 ha.

Nachází se zde jediná stabilizovaná kolonie racka chechtavého na Chebsku. K vzácným a mizejícím druhům patří potápka černokrká, čírka obecná a lžičák pestrý. Objevuje se zde nově i moudivláček lužní a slavík modráček. Pozoruhodné jsou zde početné populace některých obojživelníků, především skokana zeleného a rosničky zelené.

Celá oblast s udržovanou sítí lesních cest a odpočívadel slouží i jako relaxační místo pro pacienty a návštěvníky Františkových Lázní. U rybníka je pláž a půjčovna loděk

5.7. Přírodní rezervace SOOS

SOOS (viz. příloha obrázek č.5) je národní přírodní rezervace poblíž Františkových Lázní (Nový Drahov-Kateřina) s bahenními sopkami, tzv. mofety. Národní přírodní rezervace SOOS byla vyhlášena v roce 1964, její rozloha činí 221 ha. [30] Slovo "SOOS" znamená v egerlandském, tj. chebském německém nářečí "močál". Podlážková naučná stezka začíná přímo u parkoviště, je dlouhá cca 1,2 km, vede po dřevěných chodnicích těsně nad rašeliništěm a má 9 zastavení. Trasa vede po dně vyschlého slaného jezera, kde ze schránek jezerních řas rozsivek vznikla několikametrová vrstva křemitého sedimentu - tzv. křemelinový štít. Jezero již dávno zaniklo, ale minerální prameny a vývěry plynného kysličníku uhličitého prorazily křemelinový štít a fungují dodnes. Vývěry vypadají jako malé, zhruba půlmetrové krátery, jiné tvoří nepravé bahenní sopky, ve kterých bublá voda a bahno. Za dešťů se zaplňují vodou, za mrazů kolem nich vznikají ledové pyramidy a sloupy. Dva větší minerální prameny - Císařský a pramen Věra - byly podchyceny hlubokými vrty a dají se proto i ochutnat. V rezervaci žije řada chráněných živočichů a roste množství mokřadních a slanomilných rostlin.

5.8. Komorní Hůrka

Komorní Hůrka patří k nejmladším sopkám Českého masivu. Vznikla na rozhraní třetihor a čtvrtohor před 115 000 – 15 000 lety. Sopka vznikla na dně již vysychajícího slaného jezera, které se rozkládalo v dnešní Chebské a Sokolovské pánvi. Vrchol Komorní Hůrky dnes dosahuje výšky 503 m n. m.

Komorní Hůrka je navršená sopka vzniklá jedním výbuchem se strombolskou aktivitou. Vznik sopky podnítila erupce plynů, která navršila mnohametrové vrstvy strusky zejména východním směrem od jícnu sopky a dnešního vrcholu.

Je jednou z nejprobádanějších sopek, známou v celém vědeckém světě. O její slávu se zasloužily desítky vědců, kteří této sopce věnují pozornost více jak 200 let. Především tomu tak bylo v období konce 18. a první poloviny 19. století, kdy zde byl prováděn výzkum hrabětem K. Šternberkem na popud J. W. Goetha. Národní přírodní památka Komorní hůrka leží v bezprostřední blízkosti Františkových Lázní. Od roku 1933 je toto území chráněné. Dnes je Komorní hůrka národní přírodní památkou o rozloze 7,1 hektaru.

5.9. Hrad Seeberg (Ostroh)

Hrad se tyčí na skalnatém ostrohu nad potokem asi 6 km severozápadně od Františkových Lázní. Byl postaven pravděpodobně již na sklonku 12. století, avšak první potvrzená zmínka o něm je až z roku 1349. Vlastnilo jej několik šlechticů. Za Víta Dětřicha byl hrad obsazen a zapálen Švédy. Následně byl opraven a přešel do vlastnictví města Cheb. V hradu je možné shlédnout několik tematických expozicí, výstava dokumentující životní styl obyvatel Chebska v minulých stoletích či ukázky karlovarského porcelánu.

5.10. Aquaforum

Aquaforum svět vody a relaxace ve Františkových Lázních - Vám nabízí jedinečnou možnost odpočinku a uvolnění. Aquaforum (viz příloha obrázků č.3 a 4) se rozprostírá na ploše 1500m², disponuje 4 vnitřními a 3 venkovními bazény s vodními atrakcemi, tobogánem a vodními skluzavkami.

Uvnitř budovy je velký zábavný bazén, 25 m dlouhý plavecký a mělký dětský bazén. Venku před budovou je letní nevyhříváný bazén a bazén vyhříváný i v zimě. O zábavu dětí i dospělých se postarají vodní atrakce v podobě vln, vírů či zmíněného velkého tobogánu a menších skluzavek.

Po rezervaci je možné využít příjemné prostředí restaurace a konferenční salónek, případně další prostory dle domluvy. Komplex dále nabízí moderní fitness studia s posilovnou a tělocvičnami pro aerobic a spinning, cvičení pro těhotné, cvičení

s gymnastickými míči, kickbox, power bike, aerobic, stepaerobic či bodystyling, dále saunu, infrasaunu, finskou saunu, aromaterapii, masáž a dvě squashová hřiště. Aquaforum nabízí svým náročnějším hostům také exkluzivní ubytování v apartmánu nacházejícím se přímo v areálu. Dvoupodlažní apartmán s přístupem na terasu je vybaven koupelnou s masážní vanou, WC, domácím kinem, Hi-Fi soustavou, telefonem, TV v ložnici a ledničkou. Všechny pokoje jsou klimatizované, v ložnici je například i manželská postel.

Práce na Aquaforu byly zahájeny v létě roku 2003 a stavba byla slavnostně otevřena 3. prosince 2005. Aquaforum je jednou z nových, výrazných dominant Františkových Lázní. V lednu 2008 navštívil Aquaforum 500 tisíc návštěvníků. [31]

6. Mariánské Lázně

Nejmladší západočeské lázeňské město Mariánské Lázně vzniklo počátkem 19. století v údolí, ve kterém vyvěrá mnoho léčivých pramenů.

Rozkládají se na jihozápadním svahu Slavkovského lesa, v nadmořské výšce 567–626 m. V okolí Mariánských Lázní vyvěrá přes sto minerálních pramenů. Na území města jich najdeme kolem čtyřiceti. Těsná blízkost velmi rozdílných pramenů je balneologickou raritou. Teplota všech pramenů se pohybuje od 7 °C do 10 °C, jsou to tedy studené kyselky.

Místním usedlíkům byly známy již ve 13. století, systematické zkoumání jejich léčivých účinků se začalo však až koncem 18. století. Minerální prameny se užívají k pití, k inhalacím a k minerálním koupelím. Při naordinovaných pitných kúrách se zpravidla pije tři čtvrtě litru denně. Koupele snižují krevní tlak, zlepšují činnost srdce i ledvin, zlepšují prokrvení mozku a dolních končetin.

Mariánské lázně oslňují především klasicistními a empírovými domy, altány, pavilóny a kolonádami. pavilony jsou převážně klasicistního a novorenesančního slohu. Hlavní lázeňskou promenádou a významnou stavební památkou je pseudobarokní litinová kolonáda z roku 1889. K pitným kúrám jsou zde přivedeny prameny Křížový, Karolinin a Rudolfův. Před kolonádou se velké pozornosti těší zpívající fontána. Nejznámějšími dalšími prameny jsou Ferdinandův, Lesní a Ambrožův.

V roce 1866 byly Mariánské Lázně povýšeny na město a počátkem 20. století již patřily mezi nejvýznamnější evropská střediska.

6.1. Historie

První písemná zpráva o zdejších pramenech pochází z roku 1528 v dopisu císaře Ferdinanda I. tepelskému opatovi. První písemnou studii tepelských kyselk vypracoval v roce 1679 Bohuslav Balbín. O léčivých účincích minerálních vod mezitím začaly kolovat různé zvěsti a k pramenům zamířili první nemocní. Mniši z kláštera v Teplé pak nechali prameny vyčistit a upravit k nim cestu.

O vznik lázní se významně zasadil Josef Jan Nehr – klášterní lékař, který v roce 1779 přesvědčil opata kláštera a několik mnichů, aby zkusili lázeňskou kúru. Doktor Nehr také provedl chemickou analýzu pramenů a rozhodl se, že touto vodou bude léčit

nemocné. V roce 1808 otevřel u Křížového pramene první lázeňskou sezonu. V roce 1818 získává Marienbad statut lázeňského místa.

Název Marienbad lázně získaly podle Mariina pramene. Svůj dnešní název dostal tento pramen podle Mariánského obrazu, který blízko pramene údajně připevnil voják vracející se z války jako poděkování za to, že si zde vyléčil svá zranění. O další rozvoj lázní se zasloužil tepelský opat Karel Kašpar Reitenberger, který počátkem 19. století začal s výstavbou lázeňských domů a pavilonů. Pražský zahradní architekt Václav Skalník zdejší nehostinné lesnaté a močálovité místo odvodnil a založil veli-ké anglické parky.

V roce 1897 poprvé do Mariánských Lázní zavítal budoucí britský panovník Edward VII. Hned při první návštěvě si král Edward, vystupující pod titulem vévoda z Lancasteru, Mariánské Lázně zamiloval a celkově sem zavítal devětkrát. Po první světové válce a vzniku Československé republiky se do lázní opět vrátili hosté. Prudký růst dopravy přilákal další návštěvníky. Záhy však přišla ekonomická krize, která další rozvoj města pozastavila. Druhá světová válka naštěstí město ušetřila, a tak lázeňský ráz města zůstal zachován. [21]

Dnes jsou Mariánské Lázně jedním z nejvyhledávanějších lázeňských měst v Evropě. K léčebným procedurám jsou používány přírodní léčivé zdroje – studené hypotonické kyselky, které se používají k pitné kúře, inhalacím a k přípravě uhličitých a minerálních koupelí, dále rašelina, slatina a přírodní léčivý plyn – tzv. Mariin plyn, patří sem i výjimečné podhorské přírodní klima. Mezi léčebné indikace patří nemoci pohybového ústrojí, nemoci ledvin a močových cest, nemoci dýchacího ústrojí, metabolická onemocnění, gynekologická onemocnění včetně léčby neplodnosti nebo onkologická onemocnění.

6.2. Křížový pramen

Tento pramen je jedním z nejstarších a nejdéle využívaných pramenů, který se pro svůj terapeutický účinek užívá především u onemocnění zažívacího ústrojí, u nemocí látkové výměny a u alergických onemocnění, která jsou podmíněna poruchami zažívání. V okolí byla v roce 1808 otevřena první lázeňská sezona Mariánských Lázní. Pramene se tehdy užívalo k pití i ke koupelím. Křížový pramen dostal pojmenování podle dřevěného kříže, který stával blízko pramene.

Tento pramen je sírano-hydrouhličitano-sodná železnatá kyselka se zvýšeným obsahem kyseliny metakřemičité. Dříve se označovala jako Glauberská nebo salinická. Přítomnost síranů ve vodě vyvolává projímavý účinek, a to zejména po požití více než ¾ litru za den.

6.3. Ferdinandův pramen

Ferdinandův pramen se nachází v centru Úšovic a patří do stejné kategorie jako Křížový pramen, i když je o něco více mineralizován.

Je tedy vhodný zejména pro léčbu nemocí zažívacího ústrojí a metabolismu. Tento pramen celkově tvoří sedm vývěrů, pro pitnou léčbu se však využívá pramen Ferdinand I. Další vývěry jsou využívány k minerálním koupelím. Pramen Ferdinand IV. se využívá pro stáčení stolní vody pod názvem Excelsior.

6.4. Rudolfův pramen

Rudolfův pramen leží 350 m jihovýchodně od kolonády Ferdinandova pramene a své jméno dostal podle korunního prince a následníka trůnu Františka Josefa I. – Rudolfa.

Jde o přírodní kyselku, která má diuretické účinky. Proto se užívá u chorob ledvin a močových cest. Pramen se vyznačuje vysokým obsahem vápníku, a proto je pitná kúra vhodná pro doplňkovou léčbu osteoporózy. Rudolfův pramen má také protizánětlivé účinky a užívá se při zánětech močových cest.

Voda z tohoto pramene se stáčí a vyváží se především do zahraničí.

6.5. Hotel Nové Lázně

Hotel Nové Lázně je hotelem s více než stoletou tradicí a bohatou historií. Budova hotelu Nové Lázně patří svojí bohatou historií mezi největší a architektonicky nejvýznamnější hotely v Mariánských Lázních. Své služby poskytuje od roku 1896 a mezi pravidelné návštěvníky tohoto hotelu patřil např. anglický král Edward VII., který si Nové Lázně opravdu oblíbil. Hotel poskytuje svým hostům luxusní ubytování a po návštěvě anglického Prince Edwarda hraběte z Wessexu roku 2005 zahájil pětihvězdičkový provoz. Hotel díky své poloze v lázeňském centru, v těsné blízkosti

lázeňských parků a Kolonády, je hlavně velice oblíben u návštěvníků ruské a německé národnosti, ale svou cestu si najdou i angličtí, francouzští, slovenští ale i čeští hosté. V Mariánských Lázních cca. 3 kilometry od centra se také nachází jedno z nejstarších golfových hřišť v Evropě (Royal Golf Club Mariánské Lázně).

Lázeňský hotel Nové Lázně poskytuje léčebné procedury využívající přírodní léčivé zdroje, vodoléčbu v komplexu Římských lázní, které jsou dodnes zachovány v původním stavu z roku 1893 a doposud plně funkční. Léčba je zaměřena na nemoci pohybového aparátu a poruchy prokrvení orgánů. Úspěšná je i léčba obezity, nemocí ledvin a močových cest, nemocí dýchacích cest. Úspěšně se zde i léčí poruchy potence. Zvláštní nabídkou je i minerální koupel v Královské kabině a Císařské kabině, které ke svému léčení využívali anglický král Edward VII. a rakousko-uherský císař František Josef I..

Na jaře roku 2007 byl slavnostně otevřen koridor mezi budovami hotelu Nové Lázně, Společenským domem Casino a budovou hotelu Centrální Lázně. Vznikl tak ojedinělý lázeňský komplex a vzniklo tak zařízení patřící mezi největší v Evropě. Hostům tohoto komplexu umožňuje navzájem navštívit Římské lázně v Nových Lázních a balneo provoz Staré lázně v budově hotelu Centrálních Lázní. V tomto komplexu se nachází i budova již zmíněného Společenského domu Casino, vystavěná v letech 1899 - 1901 ve stylu italské novorenesance, která je místem, kde se pravidelně konají četné kulturní akce, konference a slavnostní hostiny. Tato tradice sahá do minulosti, kdy Casino vítalo vzácné hosty. V roce 1904 zde vystoupila česká operní dáma Ema Destiniová a její vystoupení vyvolalo obrovský ohlas. V roce 1946 se právě zde konal 1. Mezinárodní filmový festival v tehdejším Československu, který se už od druhého ročníku pořádá v Karlových Varech.

Hotelový komplex patří do mezinárodní sítě lázeňských hotelů Danubius Hotels Group a je zapsán na seznamu nejluxusnějších lázeňských hotelů Evropy The Royal Spas of Europe. Od června roku 2007 nese hotel název Danubius Health Spa Resort Classic Collection Nové & Centrální Lázně a Konferenční centrum Casino.

6.6. Kolonády

Centrem lázeňského života byly vždy kolonády. Největší dominantou Mariánských Lázní je hlavní kolonáda (viz příloha obrázek č.7) s unikátní litinovou konstrukcí. V těsném sousedství Hlavní kolonády se nachází kolonády Křížového a

Karolinina pramene. Další nádhernou stavbou je kolonáda Ferdinandova pramene, která tvoří dominantu parku v dolní části města.

6.7. Zpívající fontána

„Zpívající fontána“ (viz příloha obrázek č.8) byla vybudována v letech 1982 až 1986 péčí Městského Národního výboru v Mariánských Lázních. Fontána je zcela neobvyklá svými rozměry, výtvarným ztvárněním i funkcemi.

Autorem první hudební skladby "Hudba pro fontánu" je hudební skladatel Petr Hapka. Následovaly další skladby z díla F. Chopina, W.A. Mozarta, J.S. Bacha, B. Smetany, A. Dvořáka a dalších autorů. Fontána se rozeznívá většinou v každou lichou hodinu a skladby se střídají v pravidelném sledu. Poprvé se Zpívající fontána rozezněla 30. dubna 1986. Nejhezčí zážitek ze zpívající fontány je za tmy, kdy celkový dojem zvýrazňují světelné efekty.

6.8. Festival Fryderyka Chopina

V rámci festivalu vystupují přední čeští a světoví interpreti, kteří přednášejí nejen skladby Fryderyka Chopina, ale i dalších známých skladatelů. Během festivalu můžeme navštívit i doplňkové akce, jako například výstavy, sportovní klání apod., nebo můžeme během celého roku navštívit Dům Chopin, kde nalezneme trvalou výstavu věnovanou Fryderyku Chopinovi – jeho životu a pobytu v malebných západočeských lázních – v Mariánských Lázních.

Letošní, již 49. ročník, proběhl ve dnech 16. až 23. srpna 2008.

6.9. Miniaturpark

Miniaturpark (viz. obrázek č.9) se nalézá v sousedství hotelu Krakonoš. V miniaturparku jsou vystaveny dokonalé kopie známých staveb především z České republiky. Počet modelů v měřítku 1:25 se postupně zvyšoval. V současné době lze v areálu vidět dokonalé repliky například vysílače Ještěd, zámku Kynžvart nebo i lidových staveb, například statku Holašovice, maketu zámku Červená Lhota, Černou věž s kostelem v Českých Budějovicích, Babiččino údolí či horu Říp s románskou rotundou. Ročně projdou branami miniaturparku desetitisíce turistů. Park je stabilní

součástí turistické nabídky lázeňského města a významem překračuje rámec Karlovarského kraje.

6.10. Kladská

Kladská (viz. příloha obrázek č.10) leží nedaleko Mariánských Lázní, při silnici vedoucí z Lázní Kynžvart do obce Prameny.

„Jedná se o soubor horských vrchovištních rašelinišť v okolí osady Kladská v centru Slavkovského lesa. Jsou tvořeny pěti samostatnými částmi: Tajgy, Pateráku, Lysin, Malého rašeliniště a Husího lesa. Jejich celková rozloha je 269,59 ha.“ [32] Národní přírodní rezervace Tajga je z části zpřístupněna návštěvníkům naučnou stezkou. Rašeliniště pokrývá pralesovitý porost borovice bažinní s typickými rostlinami jako jsou rosnatky, suchopýr, klikva atd., jehož obraz se zrcadlí na hladině rozlehlého Kladského rybníka.

Pro rašeliniště typický rozrůzněný mikrorelief otevřené vrchovištní plochy s vodními ploškami je vytvořen pouze fragmentárně na Lysině a Tajze. Podrost je tvořen typickými druhy vrchovišť - keříčky z čeledi brusnicovitých a vřesovcovitých.

Na trase od silnice k rašeliništím byla zbudována naučná stezka, kterou mohou využívat i tělesně postižené osoby.

6.11. Lázně Kynžvart, zámek Kynžvart

Město Lázně Kynžvart se nachází v chebském okrese Karlovarského kraje, uprostřed trojúhelníku lázeňských měst Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně. Dominantou města je na západním svahu položená lázeňská čtvrť, která vděčí za svůj vznik třem darům přírody: blahodárnému klimatu, minerálním pramenům a ložiskům slatiny v okolí. Do roku 1950 se zde po dobu skoro 100 let léčili dospělí, nyní však jsou lázně určeny jen dětským pacientům, trpícím problémy horních cest dýchacích a kožních onemocnění. Centrum města tvoří náměstí, kterému vévodí ze severní strany historická budova radnice a z jižní strany kostel sv. Markéty. Město leží v nadmořské výšce 700 - 730 m nad mořem na jihozápadním úpatí Slavkovského lesa. Další dominantou města je nově zrekonstruovaný renesanční zámek Kynžvart (viz. příloha obrázek č.11) s rozlehlým zámeckým parkem. Zámek Kynžvart stojí na místě tvrze ze 16 stol. Od roku 1623 patřilo kynžvartské panství Metternichům.

6.12. Zámek Bečov

Zámek Bečov se nachází v Bečově nad Teplou mezi Mariánskými Lázněmi a Karlovými Vary. Založen byl ve 13. století. Nachází se zde zcela unikátní exponát - románský relikviář sv. Maura (viz. příloha obrázek č.12), který byl nalezen v roce 1985. Jedná se o dílo mimořádně vysoké umělecké ceny. Mnozí odborníci ho svou hodnotou v České republice hned na druhé místo za korunovační klenoty. Relikviář je dokladem románského zlatnictví mimořádné výtvarné i řemeslné kvality a zcela ojedinělou památkou na území českého státu. Po náročném restaurování je od roku 2002 vystaven návštěvníkům v trezorové místnosti spolu s doprovodnou expozicí mapující pátrání a restaurování této ojedinělé památky.

7. Karlovy Vary

Karlovy Vary, založené Karlem IV. kolem roku 1350, jsou největší lázeňské město v České republice. Leží v západní části České republiky na soutoku řek Teplé a Ohře, přibližně 120 km od Prahy.

Jejich sláva je spojena s dvanácti teplými léčivými prameny vyvěrajícími v údolí řeky Teplé. Nejznámější pramen je i nejvydatnější: Vřídlo s teplotou 72,7 °C. Lázeňství je však jednou, nikoliv jedinou devizou města v srdci Evropy. Karlovarská lázeňská terapie obsahuje mnoho ozdravných procedur. K léčbě se užívají jak staletými prověřené termální koupele a pitné kúry, tak i moderní metody jako kryoterapie, floating, laserová terapie apod. Klasickou lázeňskou léčbu i wellness si můžeme vychutnat v karlovarských sanatoriích a lázeňských hotelech.

Díky rozvoji lázeňství a turismu se v Karlových Varech daří a vždy dařilo i sportu. Na konci 19. století zde vzniklo dostihové závodiště. V roce 1904 bylo na kraji města otevřeno první golfové hřiště v České republice a o rok později i tenisový areál se 6 kurty. Kromě výše zmíněných nabízejí Karlovy Vary mnoho dalších sportovních aktivit.

K mezinárodní proslulosti lázeňského města přispěly kromě lázní a Mezinárodního filmového festivalu ještě některé karlovarské výrobky jako jsou například Becherovka, Moser nebo Thun. Neméně známé a oblíbené jsou i tradiční lázeňské oplatky.

7.1. Historie

Město bylo založeno ve 14. století Karlem IV. Podle pověsti je nechal císař vystavět záhy po náhodném objevení termálních pramenů jeho loveckou družinou. Lázně se těšily přízni mnoha šlechtických rodů i bohatých měšťanů už v 16. století. Kvůli několika přírodním pohromám se z této doby zachovalo jen málo budov. Většina architektonických památek pochází z 18. a 19. století, kdy město zažívalo „období hojnosti“.

S rozvojem lázní začaly vznikat nové společenské a účelové stavby. Počátkem 18. století byl postaven první veřejný lázeňský dům (Mlýnské lázně) a také barokní

kostel sv. Máří Magdalény. V 2. polovině 19. století vznikly Mlýnská a Vřídelní kolonáda, Císařské lázně nebo budova dnešního divadla.

Karlovy Vary byly stále častěji dějištěm významných sešlostí. Lázně navštěvovaly vědecké, politické a umělecké špičky 19. století jako Beethoven, Franz Josef I., Dobrovský, Paganini, Chopin, Mozart, Gogol, Tyl, Barrande, Purkyně, Freud a mnoho dalších.

Dnes jsou Karlovy Vary vyhledávanou turistickou destinací. Celoroční přízní českých i zahraničních hostů se těší lázeňské hotely a sanatoria.

Turisté, kteří sem nejedou za lázeňskými službami, mohou využít pestré palety sportovních a kulturních aktivit, které Karlovy Vary nabízí.

7.2. Jelení skok

Jelení skok (viz. příloha obrázek č.13) je spolu s Vřídlem jedním z hlavních symbolů Karlových Varů. Ve skutečnosti je to bronzová socha kamzíka, kterou vytvořil německý sochař August Kiss roku 1851.

7.3. Vřídelní kolonáda

Vřídelní kolonáda se nachází v lázeňském centru Karlových Varů. Již v 17. stol. zde stály obecní lázně. Je stavebně nejmladší kolonádou v Karlových Varech

Vřídlo

Hlavní vývěr Vřídlo (viz. příloha obrázek č.15) je prvním z 15ti pramenů, má teplotu 73 °C a vydatnost 2.000 litrů za minutu. [33] Jeden z pramenů Vřídla tryská v hale kolonády až do výše 14ti metrů a je symbolem Karlových Varů. Pramen je rozveden i do pěti pramenních váz v další hale vřídelní kolonády.

Tento pramen není jen symbolem Karlových Varů, ale také zdrojem termální vody pro všechna lázeňská zařízení, zdrojem plynného oxidu uhličitého pro vanové koupele nebo zdrojem pro výrobu karlovarské vřídelní soli a je využíván i ke zkameňování suvenýrů.

7.4. Svatošské skály

Svatošské skály jsou chráněný přírodní výtvar vzniklý v Karlovarském žulovém masívu působením řeky Ohře s množstvím skalních pilířů, hranolů a jehlanů. Svými tvary připomínají svatební procesí a podle toho jsou i pojmenovány - například Ženich, Nevěsta, Muzikanti, Svědci. Bizarní tvary žuly byly roku 1933 vyhlášeny chráněným přírodním výtvozem, nyní národní přírodní památka. Územím prochází naučná stezka.

7.5. Festival uprostřed Evropy

Ve dnech od 15.6.2008 do 3.8.2008 se uskutečnil ve více než 60 saských, českých a bavorských městech a obcích podél česko-německé hranice mezinárodně renomovaný, jeden z největších a nejúspěšnějších evropských přeshraničních kulturních festivalů „Festival Mitte Europa, Bayern · Čechy · Sachsen 2008. Více jak 80 akcí se konalo na malebných a historických místech, na zámcích, v kláštorech či v kostelech. Festival přilákal na 30 000 návštěvníků. [35]

7.6. Loketské kulturní léto

Loketské kulturní léto (viz. příloha obrázek č.14) se konalo ve dnech 11. až 26.7.2008 a proběhlo již podeváté. Festival je výjimečný svou neopakovatelnou atmosférou přírodního amfiteátru s romantickou kulisou loketského hradu a řeky Ohře. Sjíždějí se sem diváci z domova i ze zahraničí, převážně ze Švýcarska, Německa, Rakouska či z Itálie. Kromě operních představení uvedlo letošní Loketské kulturní léto i tři koncerty.

7.7. Fresh Film Fest

Fresh Film Fest, mezinárodní soutěžní festival studentských filmů, se koná letos ve dnech 27. až 31.8.2008 a jedná se již o 5. ročník. Za dobu své existence se vypracoval v největší evropskou soutěžní přehlídku zaměřenou na studentské filmy a debuty. Letos bude během pěti dní na festivalu uvedeno v deseti kinosálech na 200 filmů.

„Navzdory své krátké samostatné existenci je festival je festival přímým pokračovatelem ve více než třicetileté tradice karlovarského Mezinárodního festivalu studentských filmů CILECT RIFE. Udržuje tak úzké kontakty s čelními světovými filmovými školami (FAMU, FEMIS, NFTS, Columbia, NYU), zároveň však usiluje o co největší podporu filmů ze zemí s nízkou audiovizuální kapacitou (Afrika, Latinská Amerika, region střední a východní Evropy).“ [34]

7.8. Vyhlášení ankety Zlatá hokejka

Zlatá hokejka je prestižní anketa oceňující nejlepšího československého, resp. českého hokejistu roku. Letošní, již 40. ročník, proběhne v karlovarském hotelu Thermal v sobotu 23. srpna. Program v Karlových Varech odstartuje již v pátek 22. srpna golfovým turnajem osobností. Den poté proběhne tenisové klání, od 20 hodin pak samotné vyhlášení ankety. Vítěz odjede z hotelu Thermal do hotelu Pupp na tiskovou konferenci tradičně v kočáru. Největším favoritem ankety je jako každý rok Jaromír Jágr. Vítěze určuje hlasování v polovině sezony (tehdy hlasují pouze trenéři) a po skončení ročníku, kdy tipy posílají trenéři a zástupci médií. Nejlepší desítka je posléze uvedena v abecedním pořadí.

7.9. Mezinárodní filmový festival

„Mezinárodní filmový festival je nejvýznamnější mezinárodní filmový festival kategorie A ve střední a východní Evropě a jediný festival kategorie A v České republice. Kategorie A zařazuje MFF Karlovy Vary do skupiny prestižních festivalů se statutem "nespecializovaný festival se soutěží celovečerních hraných filmů" jako jsou MFF v Cannes, Berlíně, Benátkách či Tokiu. Koncepce MFF Karlovy Vary je postavena na výhodné geograficko-politické poloze České republiky na hranici mezi východní a západní Evropou. MFF Karlovy Vary představí každoročně poprvé v České republice více než 200 nových filmů z celého světa. Řada filmů se díky uvedení na MFF Karlovy Vary dostane do české nebo zahraniční distribuce, na televizní obrazovky či do programu jiných festivalů. Některé filmy zhlédnou diváci exkluzivně pouze na festivalu v Karlových Varech.“ [20]

MFF Karlovy Vary je určen laické i odborné veřejnosti. Svým návštěvníkům nabízí pečlivě koncipovaný program, kvalitní zázemí a široký servis služeb. Největší

pozornost je věnována Mezinárodní soutěži celovečerních hraných filmů, do které jsou vybrány pouze snímky natočené v uplynulé sezóně a dosud neuvedené v soutěži jiného festivalu kategorie A. Díky MMF mají hosté jedinečnou příležitost zhlédnout nejlepší nové filmy této oblasti, objevit nové talenty a poznat celou řadu zajímavých osobností z uměleckého, ekonomického a politického života. Zejména profesionální veřejnost oceňuje možnost vidět v tak krátkém čase a bez obvyklého stresu, který může panovat na větších přehlídkách, ty filmy, jež vzbudily velkou pozornost na festivalech v Berlíně, Cannes či na jiných prestižních světových akcích.

„MFF Karlovy Vary je jeden z nejstarších filmových festivalů vůbec (1. ročník se uskutečnil v roce 1946). Více než 40 let byl festival organizován pod tlakem politické situace v socialistickém Československu. Po společenských změnách v listopadu 1989 se festival několik let potýkal s nezájmem ze strany státu i veřejnosti, v jejichž očích byl téměř nenávratně zdiskreditován. V roce 1994 se organizace festivalu ujal nový tým v čele se známým českým hercem Jiřím Bartoškou a významnou filmovou publicistkou Evou Zaoralovou, kteří se rozhodli přetvořit stagnující přehlídku v mezinárodně významné filmové fórum. Svou novou programovou i organizační koncepcí dokázal tým Jiřího Bartošky a Evy Zaoralové během několika málo let vrátit festivalu prestiž a zájem odborné i laické veřejnosti.“ [20]

Každým rokem se v oficiální soutěži objeví několik filmů, které později dosáhnou významných mezinárodních úspěchů nebo jsou vyhlášeny nejúspěšnějším domácím snímkem roku. Mezi oceněnými filmy byly například Slavicí v kleci, Nikde v Africe nebo Amélie z Montmartru.

Atmosféru festivalu dokresluje unikátní místo jeho konání - malebné centrum světoznámého lázeňského města Karlovy Vary. Celý festival je soustředěn do historické části města. Významným faktorem v novodobé historii MFF Karlovy Vary je i jeho vnější podoba. Originální design a výzdoba festivalu se totiž každý rok obměňují.

MFF Karlovy Vary jsou ve své kategorii jedním z mála festivalů otevřeným laické veřejnosti. Začátek letních prázdnin se stal tradiční dobou, kdy se tisíce lidí z České republiky a ze zahraničí sjíždí do tohoto lázeňského města. Právě oni vytvářejí na karlovarském festivalu neopakovatelnou atmosféru.

Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary je zařazen organizací FIAPF mezi prestižní nesespecializované festivaly se soutěží celovečerních hraných filmů. Do mezinárodní soutěže celovečerních hraných filmů daného ročníku karlovarského festivalu mohou být zařazeny pouze snímky vyrobené po 1. lednu předchozího

kalendářního roku, které dosud nebyly součástí soutěžní sekce jiného mezinárodního festivalu a na MFF Karlovy Vary budou uvedeny ve světové, mezinárodní nebo evropské premiéře. Už od počátků festivalu se hlavní cena nazývala Křišťálový glóbus. Jeho podoba se ale často měnila. Od jubilejního 35. ročníku MFF KV 2000 má Křišťálový glóbus podobu dívky zvedající křišťálovou kouli. [20]

V průběhu oficiálního zakončení MFF Karlovy Vary uděluje Hlavní porota v mezinárodní soutěži tyto ceny:

- * Velká cena Křišťálový glóbus pro nejlepší film
- * Zvláštní cena poroty
- * Cena za režii
- * Cena za ženský herecký výkon
- * Cena za mužský herecký výkon

a dále cenu za nejlepší dokumentární film, cenu Na východ od Západu, cenu za mimořádný umělecký přínos světové kinematografii, cenu prezidenta MFF KV či Diváckou cenu deníku Právo, kde o nejlepším filmu daného ročníku MFF Karlovy Vary rozhodují samotní diváci.

Letošní, v pořadí již 43. Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, se konal ve dnech 4.-12. července 2008.

7.10. TOURFILM 2008

41.ročník mezinárodního filmového festivalu turistických filmů a videí se uskuteční tradičně v Karlových Varech v Grandhotelu PUPP ve dnech 8. a 9.10.2008. Jedná se o nejstarší filmový festival turistických filmů na světě a v letošním roce se ho zúčastní 775 filmů a 438 multimedií z více než 137 zemí. [36] Součástí mezinárodního festivalu je i národní festival TOUR REGION FILM, kde soutěží nejlepší národní filmy, CD-ROMy a webové stránky.

7.11. Zahájení lázeňské sezony

Další společenskou událostí v západočeských lázních je také zahájení lázeňské sezony, kdy dochází k tzv. křtění pramenů.

Letošní slavnostní zahájení lázeňské sezony v Karlových Varech se neslo v duchu výročí 650 let od udělení jména městu Karlem IV. a trvalo čtyři dny. Samotný program zahájení lázeňské sezony 2008 začal již ve čtvrtek 1. května v 18 hodin pořadem Máchův Máj a večer od 19.30 hodin byl připraven v divadle slavnostní koncert Karlovarského symfonického orchestru. Páteční odpoledne bylo vyhrazeno vernisáži výstavy v Galerii umění a v 16 hodin došlo k slavnostnímu otevření nově upraveného podzemí Vřídla. V sobotu třinácti léčivým termálními pramenům, jako zdroji zdraví a také prosperity, osobně požehnal papežský nuncius Diego Causero. V sobotu i v neděli po celý den probíhala již V. Folková loděnice a na neděli bylo přichystáno v areálu Poštovního dvora dětské odpoledne a májové taneční odpoledne.

Zahájení lázeňské sezony se nevyhnulo ani dalšímu členu slavného západočeského trojúhelníku - Františkovým Lázním. Letos připadly oslavy na sobotu 17. května. Už od brzkého rána byl v ulicích dechový orchestr, mažoretky, stánky s uměleckými řemesly a krajové speciality. V 11.00 hodin vypuklo slavnostní svěcení pramenů, odpoledne byly připraveny vystoupení českých hudebních hvězd jako Michal David, Heidi Janků a další.

I zahájení lázeňské sezony v Mariánských Lázních neproběhlo letos nikdy jindy než v květnu. Mariánské Lázně uvítají svou již 200. lázeňskou sezonu. Zahájení sezony je již tradičně spojeno se svěcením pramenů na kolonádě a s projevy představitelů města a lázní. Pravidelné květnové zahájení lázeňské sezony v Mariánských Lázních patří vždy k vrcholným společenským akcím ve městě. Slavnost obvykle přiláká do města řadu významných hostů a bývá příležitostí k představení novinek, které připravily jednotlivé hotely pro své hosty. Během letošního zahájení 09. 05. - 11. 05. 2008 měli všichni pozvaní návštěvníci také možnost vyzkoušet lázeňské procedury v hotelech společnosti Léčebné lázně Mariánské Lázně. Vyvrcholením zahájení lázeňské sezony byl slavnostní galavečer s bohatým programem ve velkém sále společenského domu Casino, který byl zakončen speciálním představením Zpívající fontány.

8. Cheb

Jedno z nejzápadnějších českých měst je rozloženo na březích řeky Ohře. Historické Chebsko bývalo nejprve součástí Svaté říše římské, v letech 1266-1275 ho opanoval český král Přemysl Otakar II., ale teprve od roku 1322 náleželo trvale k Českému království. Již na počátku 13. století měl Cheb vlastní městskou samosprávu, čímž se zařadil mezi nejstarší města na našem území. O jeho důležitosti svědčí fakt, že se zde konal říšský sněm i diplomatické schůzky panovníků, a že se tu dvakrát shromažďovala křižácká vojska před tažením proti husitům. V historickém povědomí však Cheb žije spíše jako místo, kde byl v roce 1634 se svými věrnými důstojníky zavražděn císařský vojevůdce Albrecht z Valdštejna. Význam města pak po druhé světové válce a vysídlení německého obyvatelstva poněkud poklesl.

Cheb může dnes mnoho nabídnout zejména milovníkům historie. Památkou číslo jedna je zde románský hrad, založený císařem Friedrichem I. Barbarossou po roce 1167. Z hradu, který ve svých zdech často vítal římské císaře a později české krále, se i přes mladší přestavby zachovala podstatná část paláce a zejména unikátní patrová kaple. V chebských ulicích a uličkách si můžeme prohlédnout řadu historicky cenných domů, na náměstí potom malebný domovní blok - známý „Špalíček“. Jen kousek odtud nabízí poučení o minulosti Chebu městské muzeum, a to právě v památném domě, který byl svědkem Valdštejnovy smrti.

8.1. FIJO

V Chebu se každé 2 roky uskutečňuje festival FIJO (viz. příloha obrázek č.18). Festival je nesoutěžní přehlídkou mladých dechových orchestrů s doprovodnými programy tanečních skupin. Za dobu své existence se stal vyhledávaným festivalem v nejzápadnější části České republiky. Město Cheb se stalo od roku 1970 každé dva roky místem setkávání mladých hudebních těles. Orchestry mladých hudebníků při veřejných koncertech prezentují svoji hudební vyspělost.

Náplň a program tohoto přehlídkového festivalu má vedle svých ustálených pravidel i prvky, které se mění, aby přinesly do zavedené (zažité) tradice oživení - vystoupení big bandových orchestrů, koncert chrámové hudby v gotickém chrámu sv. Mikuláše, velká disko párty pro účastníky.

K tradičním prvkům programu patřil páteční slavnostní nástup všech účastníků, na kterém se představí každý orchestr zahráním hymny své země a slavnostním defilé před hlavním pódiem na náměstí. Sobotní průvod městem všech zúčastněných, který končí na náměstí, kde orchestry se svými mažoretkami předvádí krátké pochodové show, se stal oblíbenou podívanou návštěvníků festivalu. Vyvrcholením festivalu byla večerní Music show orchestrů a mažoretkových skupin a závěrečný ceremoniál s ohňostrojem na sportovním stadionu.

Mezi těmito hlavními událostmi se odvíjejí další programy a další vystoupení zúčastněných orchestrů na koncertních pódiích nejen v Chebu.

Okruh působení účastníků festivalu přesahuje hranice nejen města Chebu, ale i hranici státní. Orchestry mají možnost vystoupit v době festivalu i v přilehlých lázních, jejichž věhlas za dobu své existence, sahá do všech koutů celého světa.

Od roku 1990 vybrané orchestry účinkují během festivalu i v německých příhraničních městech. (Waldsassen, Marktredwitz, Wunsiedel). Festival si získal velkou oblibu nejen u chebských obyvatel, ale je navštěvován českými i zahraničními návštěvníky.

8.2. Chebské dvorky

Letošní Chebské dvorky (viz. příloha obrázek č.17) proběhly od 11. do 14.6.2008 a jednalo se již o 6. ročník krajského festivalu uměleckých projektů. Účastní se ho většinou umělci z Karlovarského kraje, ale jsou tu i fotografové z Plzně, Horšovského Týna a ze Stříbra a pak ti ze zahraničí. Pořadatelská chebská Galerie 4 spolupracuje především s německými umělci, pořádá ale společné projekty i s Francouzi nebo Brity, takže i zástupci z těchto zemí se v Chebu objeví. Kromě prezentace fotografií, kreseb, maleb, komiksů a objektů jsou Chebské dvorky také festivalem s hudebním a divadelním programem.

9. Slavkovský les

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les byla zřízena již v roce 1974. Chrání území mezi světoznámými západočeskými lázněmi – Karlovými Vary, Mariánskými a Františkovými Lázněmi.

Základní údaje:

Rozloha: 610 km²

Nadmořská výška: 374 m (Ohře u Karlových Varů) - 983 m (vrch Lesný) [37]

Maloplošná zvláště chráněná území v CHKO

- 2 národní přírodní rezervace
- 3 národní přírodní památky
- 10 přírodních rezervací
- 12 přírodních památek

Dále jsou v působnosti Správy CHKO Slavkovský les národní přírodní rezervace SOOS, Velké jeřábí jezero a Velký močál a národní přírodní památka Komorní hůrka, Železná hůrka a Lužní potok.

Chráněnou krajinnou oblast Slavkovský les je možné přirovnat k hornatému ostrovu zeleně, klidu a dosud málo narušené přírody v geografickém trojúhelníku západočeských lázní. Oblast je osobitým krajinným celkem vystupujícím příkře nad Tachovskou brázdou, Chebskou a Sokolovskou pánev, na východě přechází pozvolna do Tepelské plošiny. Celé území má ráz paroviny. Nejvyšší vrcholy Slavkovského lesa Lesný a Lysina leží v poněkud zdvižené západní části.

Významnou součástí lesů jihozápadní části Slavkovského lesa jsou rozlehlá rašeliniště vrchovištního typu s porosty borovice blatky a břízy pýřité s charakteristickými rašelinnými druhy. Rozsáhlé lesní komplexy spolu s rašeliništi vytváří ohromný přírodní vodní rezervoár, příznivě ovlivňující vodní režim širokého okolí, především západočeských lázní.

Ochranou těchto míst tvorby minerálních pramenů se chráněná krajinná oblast Slavkovský les výrazně odlišuje od ostatních chráněných krajinných oblastí v republice.

Ze vzácné a chráněné květeny je nejvýznačnější endemit rožec kuřičkolistý, vrba borůvkovitá, dále pak arnika horská, které je ve znaku CHKO, rosnatka okrouhlolistá, tučnice obecná, vzácné hadcové sleziníky, celá řada prstnaticů a další.

Z typické zvěře připomeňme jelena evropského, rasu západoevropskou, zvěř černou, srnčí, kunovité šelmy. Přežívá zde i populace tetřívka obecného a tetřeva hlušce. Pravidelně zde hnízdí čáp černý, zajímavostí je nejzápadnější výskyt sysla obecného. [37]

Celá oblast je protkána sítí dobře značených turistických cest, která návštěvníky zavede v zimě i v létě do atraktivních míst přírody a historie.

10. Terénní šetření

10.1. Dotazníkové šetření

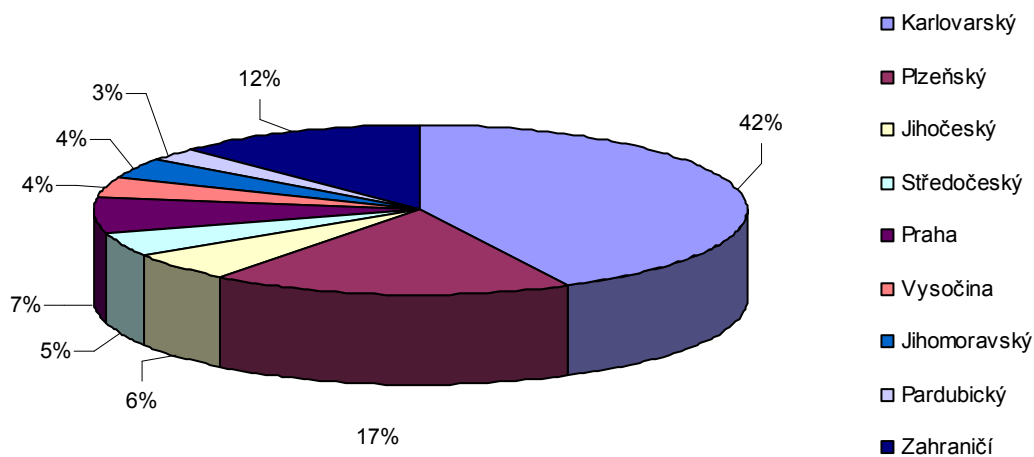
Vlastní terénní šetření probíhalo formou dotazníku. Ten posloužil jako stěžejní nástroj ke shromáždění potřebných informací. Dotazník obsahoval 15 otázek a byl určen jak domácím, tak zahraničním účastníkům cestovního ruchu. Celkový počet dotazníků byl 200, z čehož jedna třetina byla rozeslána do informačních středisek v západočeských lázních, zbývající část mi posloužila k osobnímu dotazování ve Františkových Lázních, Mariánských Lázních a v Karlových Varech. Výběr respondentů byl zcela náhodný. Otázky mají charakter otevřených i uzavřených otázek, ve 2 případech měli respondenti možnost volné otevřené odpovědi.

Dotazníkové šetření probíhalo v období dubna až července roku 2008. Dotazování bylo vedeno individuálně, formou osobního dotazování. V průběhu šetření jsem se setkal s řadou zahraničních, převážně německých, účastníků cestovního ruchu, kterým jsem daný dotazník přeložil, tudíž se ve výsledcích projeví odpovědi i zahraničních návštěvníků západočeských lázní. Dotazník je součástí přílohy bakalářské práce.

Všechny otázky byly respondenty zodpovězeny. Výsledky otázek byly zpracovány do výšečových grafů a jsou zachyceny v procentech. Ke každé otázce je uveden graf a komentář.

10.2. Vyhodnocení dotazníkového šetření

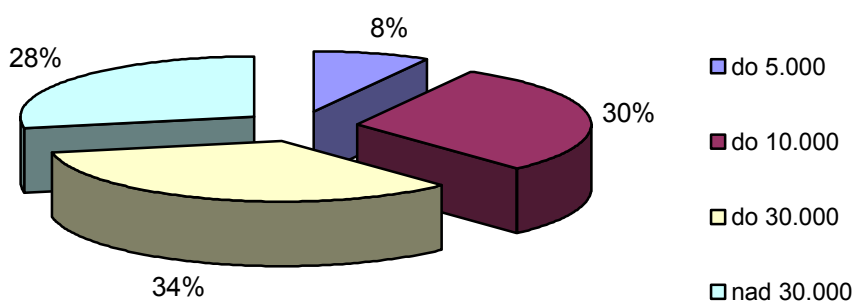
Graf č.1 – Kraj, ze kterého účastníci přijíždí



Zdroj: vlastní šetření

Z grafu je patrné, že nejvíce účastníků cestovního ruchu je místních, následování účastníky z Plzeňského kraje a ze zahraničí, převážně z Německa. Zastoupeny zde byly i poměrně vzdálené kraje, jako jsou Jihomoravský kraj či Vysočina.

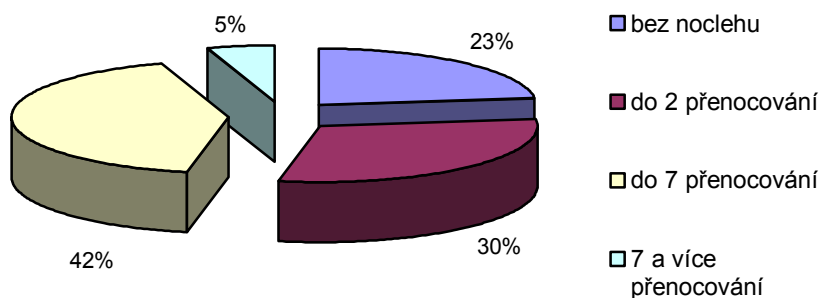
Graf č.2 – Počet obyvatel místo, odkud účastníci pocházejí



Zdroj: vlastní šetření

Většina účastníků cestovního ruchu, kteří navštívili region západočeských lázní, pochází z měst nad 10.000 obyvatel. Nejvíce jich přicestovalo z měst s počtem obyvatel v rozmezí 10.000 až 30.000, nejméně pak z měst či obcí do 5.000 obyvatel.

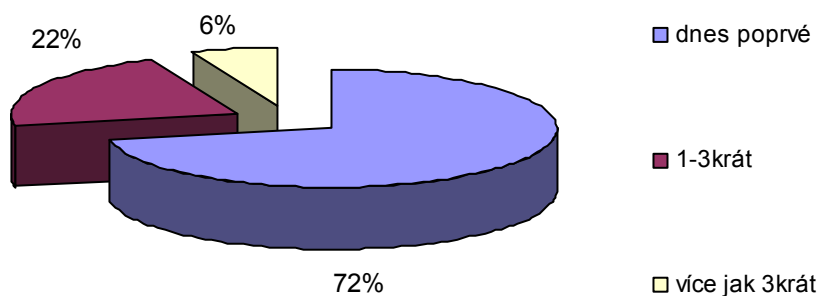
Graf č.3 – Délka pobytu účastníků



Zdroj: vlastní šetření

Nejvíce, a to 42% dotázaných, stráví v tomto regionu 3-7 přenocování. Jedná se především o účastníky, kteří plánují návštěvu různých kulturních či společenských akcí a kteří se vydávají na výlety do přírodních rezervací. Druhou nejpočetnější skupinou jsou účastníci s dobou do 2 přenocování, nejméně je pak zastoupena skupina bez noclehu a sice 5%. 7 a více přenocování zahrnuje skupinu účastníků, kteří se podrobí lázeňskému léčení v místním okolí.

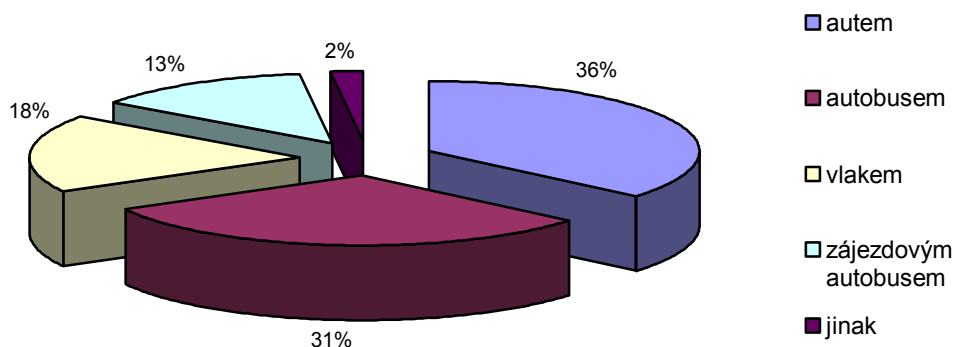
Graf č.4 – Četnost návštěvy



Zdroj: vlastní šetření

Jak z předchozího grafu vyplývá, většina účastníku byla v tomto regionu zcela poprvé. Více jak pětina dotázaných pak uvedla, že zde již dříve alespoň 1krát byli a 6% bylo v tomto regionu více jak 3krát.

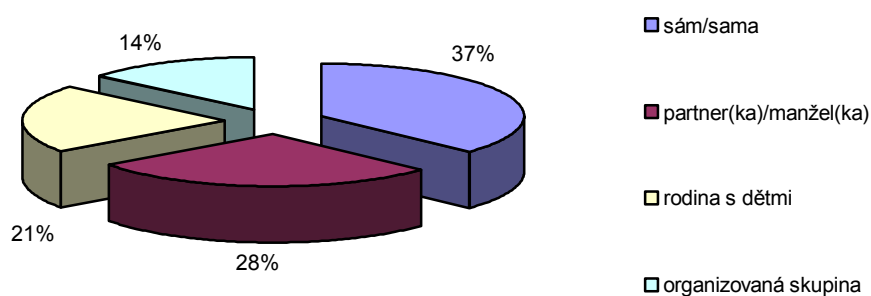
Graf č.5 – Způsob dopravy



Zdroj: vlastní šetření

V tomto případě skoro stejná část respondentů uvedla, že se do daného regionu dostala autem nebo autobusem. Jako nejčastější způsob dopravy do daného regionu uvedlo 36% auto, 31% autobus. Vlak byl zastoupen 18%. Za vinu se to dává většinou velké vzdálenost vlakového nádraží od centra, přičemž autobusové zastávky jsou většinou na více míst ve městě, někdy dokonce přímo v jeho centru. 2% dotázaných uvedlo jako způsob dopravy „jiný“ – jednalo se o účastníky, kteří daný region navštívili na kole.

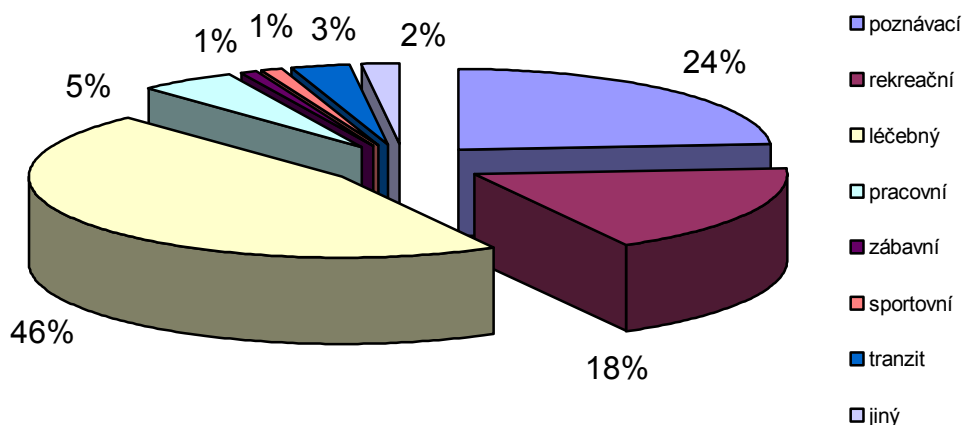
Graf č.6 – S kým účastníci nejčastěji přijíždí



Zdroj: vlastní šetření

Necelých 40% turistů cestuje samo. Většinou se jedná o lidi, kteří v západočeských lázních podstoupí léčebnou proceduru. Rodin s dětmi přicestuje zhruba 20% a 14% cestuje s organizovanou skupinou – zde se jedná především o starší lidi, kteří jsou zde na zájezdě.

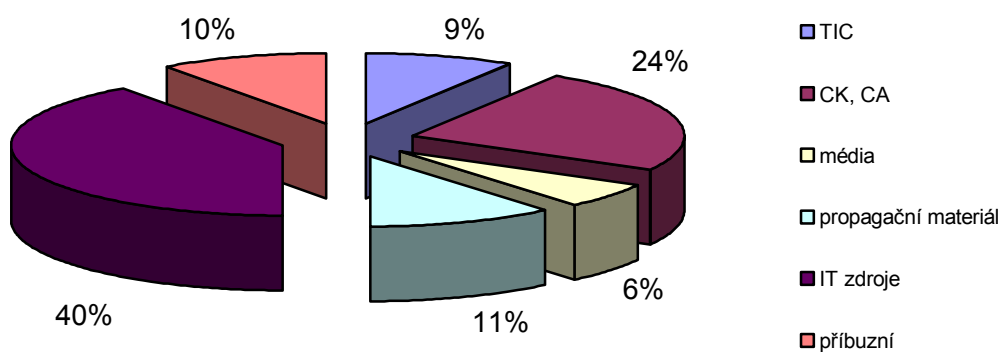
Graf č.7 – Účel cesty



Zdroj: vlastní šetření

Jako hlavní účel cesty je převážně uváděno léčení, které vybralo jako odpověď skoro polovina dotázaných. 1/4 uvedla poznávací účel své cesty, což zahrnuje především poznávání místních památek a krajiny. 18% účastníků sem míří hlavně za rekreací. Malý podíl vyjadřují pak účely zábavní, sportovní, tranzitní či pracovní.

Graf č.8 – Zdroj informovanosti o navštíveném regionu

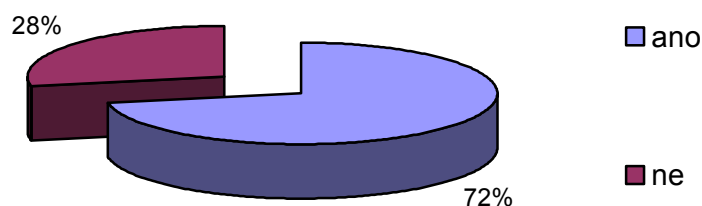


Zdroj: vlastní šetření

V této otázce měli respondenti na výběr až ze tří možností. Většina vybrala dvě odpovědi, zhruba 1/4 využila všech tří možností odpovědi. Jak z průzkumu vyplývá, celých 40% dotazovaných si informace o navštíveném regionu vyhledá sama – skrze

internet (IT zdroje). Druhý nejpočetnější zdroj informovanosti je uváděn zdroj cestovních kanceláří a agentur, zastoupený převážně katalogy. Ostatní zdroje se pohybují kolem 10% a pod touto hranicí. Propagační materiály udalo jako zdroj informovanosti 11% dotázaných, následovány jsou referencemi známých a příbuzných s 10%. 9% získala turistická informační centra (TIC) a 6% média.

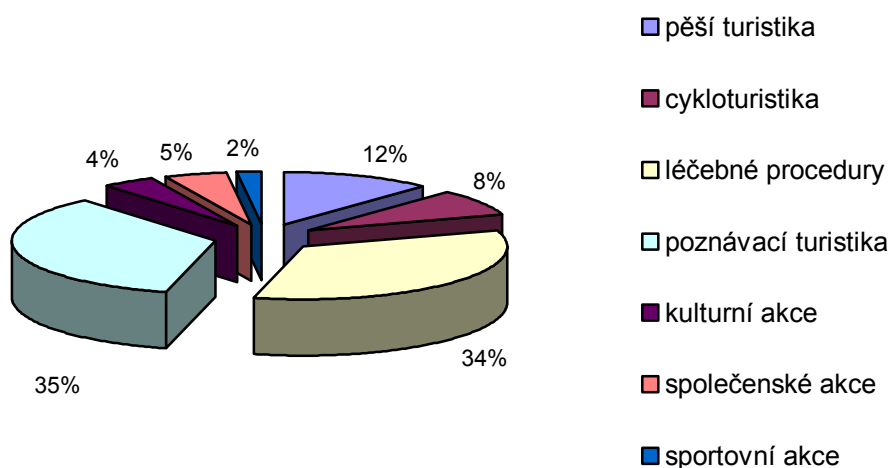
Graf č.9 – Výlety po okolí



Zdroj: vlastní šetření

Z grafu je jasně patrné, že skoro 75% dotázaných nelení a podniká ve svém volném čase výlety po okolí.

Graf č.10 – Aktivity, které účastníky nejvíce lákají

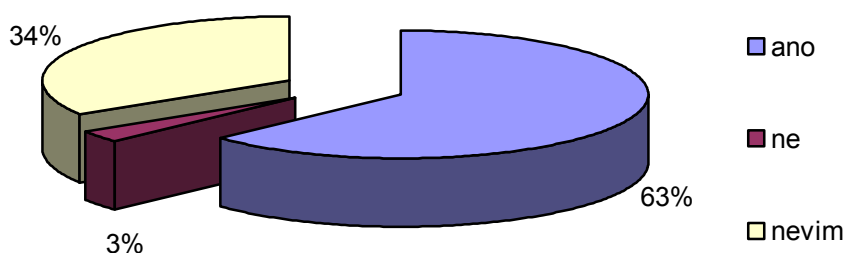


Zdroj: vlastní šetření

I v této otázce byla možnost vybrat více odpovědí, ze kterých vyplynula skutečnost, že respondenty nejvíce lákají poznávací turistika a léčebné procedury, které mají téměř

shodné procentuální zastoupení (34 a 35%). Na dalším místě se pak umístila pěší turistika se 12%, s 8% cykloturistika a dále společenské, kulturní a sportovní akce.

Graf č.11 – Opětovná návštěva regionu



Zdroj: vlastní šetření

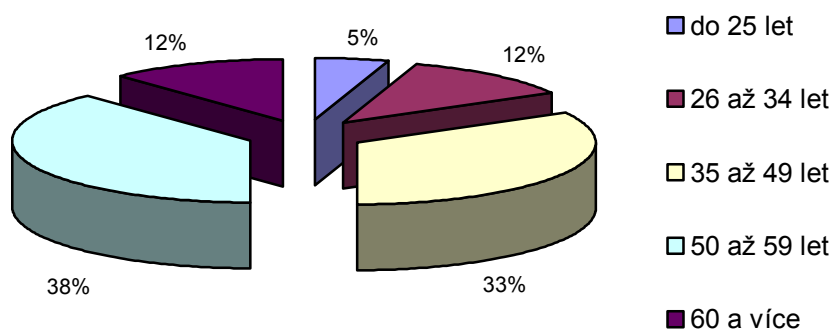
Více jak 60% respondentů odpovědělo kladně na otázku, zda plánují další návštěvy tohoto regionu, zhruba 1/3 neví a 3% další návštěvu regionu prozatím neplánují. Nejčastější důvod je velká vzdálenost do tohoto regionu.

Graf č.12 – Co nejvíc účastníci postrádají, co jim vadí

Tato otázka byla otevřená a respondenti mohli vyjádřit své názory a připomínky k tomu, co jim v tomto regionu nejvíce chybí či co postrádají.

K nejzávažnějším problémům patřil nedostatek veřejných toalet, internetových kaváren či jejich úplná absence a špatná kvalita silnic. Též zde podle respondentů chybí lepší vlaková a autobusová návaznost do jiných měst v regionu, případně častější spoje mimo hlavní spoje. Zároveň by dle jedné třetiny dotázaných neškodila rekonstrukce nádražních budov a přilehlého okolí, které jsou místy v katastrofálním stavu.

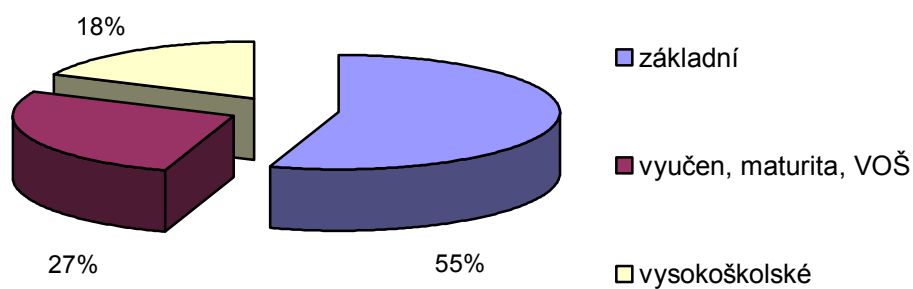
Graf č. 13 – Věkové složení



Zdroj: vlastní šetření

Z grafu vyplývá, kolik procent dotázaných spadá do jaké kategorie. Nejvíce jsou zastoupeny kategorie 50 až 59 let, o 6% méně pak kategorie 35 až 49 let. Nejméně bylo dotázaných do 25ti let.

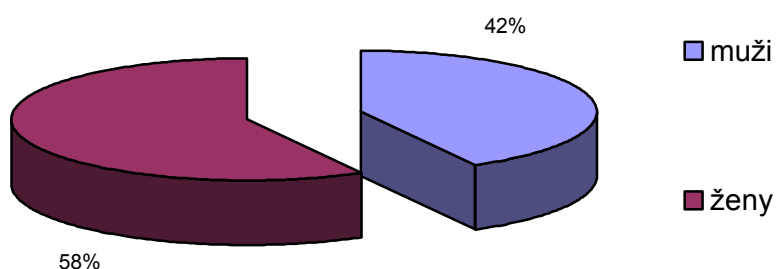
Graf č.14 – Vzdělání



Zdroj: vlastní šetření

55% respondentů dosáhlo pouze základního vzdělání, 27% má středoškolské a zbylých 18% vysokoškolské vzdělání.

Graf č.15 – Pohlaví



Zdroj: vlastní šetření

Z dotazníkového šetření vzešlo 58% žen a 42% mužů.

10.3. Shrnutí dotazníkového šetření

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že drtivá většina respondentů podniká výlety po okolí a nespokojí se jen s nabídkou památek v navštíveném městě. Přijíždí převážně na dobu 2-7 přenocování, většinou sami nebo s partnerem/partnerkou či manželem/manželkou. Jako účel své cesty uvádějí léčebný a poznávací. Nespokojenost panuje hlavně s nedostatkem veřejných toalet a veřejných internetových kaváren, se špatnou dopravní infrastrukturou či dopravní návazností do jiných měst v tomto regionu.

11. Návrh a opatření ke zlepšení

Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, jaké jsou problémy a nedostatky v očích účastníků cestovního ruchu v daném regionu a které je třeba zlepšit, aby se zvedla atraktivnost daných lokalit.

Největším problémem, na který si více jak polovina respondentů stěžovala, je málo veřejných toalet. Navštívené lokality v západočeském lázeňském trojúhelníku disponují velmi malým počtem, někde dokonce zcela chybí. Často jsou také situována zcela mimo nejvíce frekventovaná a navštěvovaná místa, přičemž v jejich okolí je dostatek místa k jejich vybudování.

Jako další problém se jeví nedostatek veřejných internetových kaváren. Z valné části je přístup k internetu dostupný pouze v pensionech, hotelech či v jiných hromadných ubytovacích zařízeních. Jedno z možných opatření je vybudování veřejné internetové kavárny ve středu města s delší otevírací dobou, než mají jednotlivá infocentra.

Z dotazníkového šetření dále vyplynulo, že je v tomto regionu špatná úroveň silnic. Mnohé jsou přetěžovány těžkou dopravou, některé jsou dokonce součástí značených cyklotras. Jako jedno z možných opatření se jeví výstavba obchvatů a dálnic. Určité zlepšení nastane po dostavbě dálnice z Karlových Varů do Chebu, kde již obchvat města (viz. příloha obrázek č.16) slouží od 2.poloviny roku 1999, čímž se odlehčila těžká doprava směřující do Německa přes hraniční přechod Pomezí. Pro oblast Chebska má tato silnice nadřazený význam, neboť ji propojuje s významnými sídelními a průmyslovými centry západních a středních Čech. V mezinárodních vztazích umožňuje návaznost na hraniční přechody do SRN - Pomezí nad Ohří a zprostředkovaně Vojtanov, Svatý Kříž a Aš.

K větší spokojenosti všech turistů by také jistě přispěla lepší autobusová a vlaková návaznost. V důsledku budování vlakového koridoru z Plzně do Chebu dochází k častým zpožděním a přípoj na Karlovy Vary není vždy zaručen. Zároveň by byly vhodné častější spoje. Do některých menších lokalit regionu se o víkendů nelze dopravit, lidé jsou odkázáni na vlastní dopravu. Velkým problémem je například hlavní nádraží v Karlových Varech. Je totiž vzdáleno od začátku centra města téměř dvacet minut rychlou chůzí či pět minut jízdy městským autobusem, který ale jezdí bohužel v dost nevhodných časech.

Do značné míry by k větší spokojenosti přispěla i rekonstrukce nádraží v lázeňských městech či v Chebu. Nádraží jsou velmi stará a neodpovídají věhlasu lázeňských měst. Často je zde také problém bezdomovců, kteří jsou v nádražních budovách a v těsném okolí. Na návštěvníky to působí odpudivě a nedělá to dobrou vizitku cestovnímu ruchu. S jedním řešením přišlo již chebské nádraží. Vlakové a přílehlé autobusové a nádraží v Chebu by se mělo v příštích letech dočkat zásadní rekonstrukce. Měl by zde vzniknout ucelený dopravní terminál, který by vyhovoval moderním požadavkům na cestování. Záměr je v současné době ve fázi studie. Začátek stavby by mohl být v roce 2010 nebo 2011 a konečné řešení celého prostoru by mohlo být hotové do roku 2016. Z budovy, která je dnes zaplněná bezdomovci, by se měl stát živoucí obchodní a dopravní objekt, který by nabízel kromě samotného servisu pro cestující i možnost nákupu, kino apod. Kompletní modernizací měla projít i nádražní budova v Karlových Varech, statický průzkum ale ukázal, že nádražní budova je ve špatném stavu. Plánovaná celková oprava nádraží se prozatím odkládá na neurčito. Stav nádraží v největších českých lázních je tak dlouhodobě jednou z největších jizev na tváři města. V rámci projektu ČD Živá nádraží mělo být kromě Karlových Varů opraveno i nádraží v Mariánských Lázních. Avšak i tam nastaly komplikace s vyššími náklady, než se původně plánovalo. Celková investice společnosti Grandi Stazioni v obou lázeňských městech by se měla pohybovat kolem 100 milionů korun. Modernizace za nepřerušného provozu by měla trvat rok a půl až dva roky.

12. Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo provést zhodnocení vlivu přírodních a společenských atraktivit v regionu západočeských lázní, vypracování situační analýzy a posouzení možností optimalizace využití území. Součástí práce bylo provedení terénního šetření formou dotazníků a osobního průzkumu v daném regionu. Takto získané informace byly zpracovány a vyhodnoceny.

Na základě dotazníkového šetření byly navrženy návrhy a opatření ke zlepšení celkového prožitku v daném regionu.

Pro dosažení hlavního cíle byly stanoveny 3 hypotézy, které byly v průběhu vyvráceny či potvrzeny. První hypotéza, že v západočeském lázeňském trojúhelníku je nedostatek sportovního, kulturního a společenského vyžití, byla vyvrácena. Region disponuje velmi rozmanitým spektrem krajinné scenérie, historických i technických památek. Karlovarský kraj je návštěvníkům schopen současně nabídnout množství atraktivit zcela odlišného charakteru – možnosti letní i zimní rekreace, aktivní turistiky (letní/zimní sporty a aktivity), městského i venkovského cestovního ruchu, návštěvy kulturních pamětihodností, festivalů a především pobytů v lázních. Druhá hypotéza, že nejvíce návštěvníků přijíždí jen do 3 nejznámějších lázeňských měst tohoto trojúhelníku a necestují do okolních měst, byla částečně vyvrácena. Z valné části přijíždí návštěvníci do 3 nejznámějších lázeňských měst, ale ve svém volném čase navštěvují okolí a památky. Třetí hypotéza hovořící o tom, že nejvíce návštěvníků míří na Karlovarský filmový festival a do lázní, byla potvrzena. První červencový týden přijíždí do Karlových Varů na Mezinárodní filmový festival značná část filmových fanoušků.

Z výsledků dotazníkového šetření dále vyplývá, že zájem o daný region je také ze vzdálenějších krajů, což potvrdili návštěvníci z Jihomoravského kraje či z kraje Vysočina a dále také délka pobytu účastníků, u které bylo zjištěno, že více jak nadpoloviční většina dotázaných stráví v tomto regionu od 3 do 7 dní. Toto zjištění je z pohledu rozvoje cestovního ruchu velmi pozitivní.

Poloha kraje ve středu Evropy, jeho vnitřní potenciál, přírodní a kulturní podmínky i historická tradice celé oblasti jsou předpokladem budoucího úspěšného rozvoje celého regionu.

13. Summary

The completion of the evaluation of the influence of natural and social interests in spas on the west of the Czech Republic, the elaboration of situation analysis and the examination of better usage of the area were the principal aims of this bachelor work. The field survey by the help of questionnaires and personal research in the region were parts of this work. These information were worked up and interpreted then.

On the basis of the opinion poll new arrangements for improvement of enjoyment in the region were suggested.

There were three hypotheses determined that were refuted or confirmed during the time. The first hypothesis sounds: on the west of the Czech Republic in the spa region there is a lack of sport, cultural and social activities. This hypothesis was refuted. The region is full of nice scenery, historical and technical sights. Karlsbad region is able to offer a lot of activities of different kinds to its visitors – summer and winter recreation, active tourism (summer/ winter sports and activities), city and country tourist trade, visiting of cultural sights, festivals and firstly spa stays. The second hypothesis sounds: the most of visitors arrive only to three best known spa towns and don't travel in neighbouring towns. This hypothesis was partly refuted. Mostly the visitors arrive to three best known spa towns, but in their free time they visit the environs and sights. The third hypothesis sounds: most visitors visit the International film festival in Karlsbad. This hypothesis was confirmed. The first week in July a lot of followings of the International film festival come to Karlsbad.

From the results of the opinion polls is clear that the interest in this region is from farther regions too. For example from Southern Moravia region or from Vysocina region. More than half of the quizees from these regions spend from three to seven days in this region. This result is very positive for tourism development.

The location of the region in the middle of Europe, its endogenous potential, natural and cultural conditions and historical traditions of the whole region are good for prospective and successful development of the whole region.

14. Přehled použité literatury

Odborné publikace

1. FORET, M., FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing, 2001. 178 s.
2. HESKOVÁ, M. a kol.: *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna, 2006. 223 s.
3. ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis, 1999. 244 s.
4. PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s.
5. GÚČIK, M. a kol. *Krátký slovník cestovního ruchu*. Banská Bystrica: Slovensko-Švajčiarske združenie pre rozvoj cestovního ruchu, 2004. 175 s.
6. MEDLIK, S. *Economic Importance of Tourism, Revue de tourism*. Institut de recherches touristiques de l'Université de Berne, zvláštní číslo, Berne. 1969
7. BIEGER, T. *Management von Destinationen, 6. Auflage*, München: Oldenburg Verlag, 2005. 357 s.
8. Királ'ová, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003. 173 s.
9. ŠVANDRLÍK, R. *Mariánské Lázně*. Praha: Olympia, 1991. 124 s.
10. BURACHOVIČ, S., JÁCHYMOVSKÝ, V., MAŠEK, S., MIESSLER, J., VYLITA, B., WIESER, S., ZAHRADNÍČEK, L., ŠVANDRLÍK, R., JIRÁSEK, K. *Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně*. Praha: Olympia-Verlag, 1991, 159 s.
11. KŘÍŽEK, V., ŠVANDRLÍK, R. *106x Mariánské Lázně, aneb vyprávění o městě, kterému stačilo sto let k dosažení světové proslulosti*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990. 168 s.

Propagační materiály a prospekty

12. Turistický region Západočeské lázně, Cheb: Okresní úřad Cheb, 2000.
13. Ašsko, Aš: AKS Aš, 2000
14. Cheb, průvodce městem a okolím, Cheb: Turistické informační centrum, 2007

15. Západočíechy, Informační katalog regionálního sdružení obcí a měst Euregia Egrensis, 2006

Internetové stránky

16. Dostupný na <<http://www.czso.cz/xk/edicniplan.nsf/s/2007-1>> (2008-07-07)
17. Dostupný na <<http://www.czso.cz/xk/edicniplan.nsf/tab/950046424E>> (2008-07-15)
18. Dostupný na <<http://www.czso.cz/>> (2008-06-20)
19. Dostupný na <<http://www.kr-karlovarsky.cz>> (2008-06-15)
20. Dostupný na <<http://www.kviff.com/>> (2008-08-05)
21. Dostupný na <<http://www.marianske-lazne.info/>> (2008-07-03)
22. Dostupný na <<http://www.zapadoceskelazne.tourism.cz>> (2008-07-01)
23. Dostupný na <<http://www.risy.cz/>> (2008-05-15)
24. Dostupný na <http://www.czecot.com/cz/?id_region=61> (2008-04-10)
25. Dostupný na <<http://www.cot.cz>> (2008-08-10)
26. Dostupný na <http://www.nuts2severozapad.cz/region/karlovarsky_kraj/> (2008-05-15)
27. Dostupný na <<http://www.cesky-katalog.cz/Spolecnost/aktuality-informace/>> (2008-07-05)
28. Dostupný na <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/karlovarsky-kraj>> (2008-04-26)
29. Dostupný na <<http://www.cot.cz/index.php?page=200&jazyk=1&id=1040811825>>(2008-06-10)
30. Dostupný na <<http://www.kr-karlovarsky.cz/Turisticky/topten/>> (2008-03-20)
31. Dostupný na <<http://www.aquaforum.info/>> (2008-02-15)
32. Dostupný na <<http://www.marianskelazne.cz/cs/priroda-zivotni-prostredi/chranena-uzemi/narodni-prirodni-rezervace/kladske-raseliny/>> (2008-06-20)
33. Dostupný na <http://www.kr-karlovarsky.cz/Turisticky/lazne/min_prameny/KV.htm> (2008-04-25)
34. Dostupný na <<http://www.freshfilmfest.net>> (2008-08-10)
35. Dostupný na <<http://www.e-region.cz/aktualne.aspx?clanek=2043>> (2008-08-15)

36. Dostupný na <<http://www.tourfilm.cz/?pid=1>> (2008-07-20)
37. Dostupný na <<http://www.outdooring.cz/slavkovsky-les.php>> (2008-06-10)

15. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č.1 – Dotazník

Příloha č.2 – Obrázková příloha

Příloha č.1 – Dotazník

Dotazník – Přírodní a společenské atraktivita lázeňského regionu

Dobrý den, jmenuji se Daniel Najer, studuji Obchodní podnikání se specializací na cestovní ruch na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a zpracovávám svou bakalářskou práci na téma „Přírodní a společenské atraktivita vybraného lázeňského regionu jako destinace cestovního ruchu“.

Prosím Vás o vyplnění následujícího dotazníku. Všechny Vámi uvedené informace budou zpracovány anonymně, nebudou jednotlivě uveřejněny a poslouží pouze pro účely zpracování bakalářské práce. Celkově bude vyplnění trvat maximálně 10 minut.

VELMI DĚKUJI ZA VAŠI SPOLUPRÁCI

Při vyplňování dotazníku prosím zakroužkujete odpověď, se kterou souhlasíte. Pokud nějaké otázce nerozumíte, nevyplňujte ji a přejděte na další.

- 1) Z jakého kraje přijíždíte?
- 2) Kolik obyvatel má místo, odkud pocházíte?
 - a) do 5.000 obyvatel
 - b) do 10.000 obyvatel
 - c) do 30.000 obyvatel
 - d) nad 30.000 obyvatel
- 3) Jak dlouhý pobyt plánujete?
 - a) bez noclehu
 - b) do 2 přenocování
 - c) do 7 přenocování
 - d) delší pobyt než 7 přenocování
- 4) Už jste někdy tento region navštívil(a)?
 - a) ne, dnes poprvé
 - b) ano, byl(a) jsem tu 1-3krát
 - c) ano, byl(a) jsem zde již vícekrát
- 5) Jakým dopravním prostředkem jste přijel(a)?
 - a) autem
 - b) autobusem
 - c) vlakem
 - d) zájezdovým autobusem
 - e) jinak (Jak?).....
- 6) S kým jste přijel(a)? (vyberte pouze 1 odpověď)
 - a) sám / sama
 - b) s partnerem / partnerkou, s manželem / manželkou
 - c) s rodinou a dětmi
 - d) s organizovanou skupinou

7) Jaký je účel Vaší cesty?

- | | | | |
|------------------------|-------------|--------------|----------------|
| a) poznávací | c) léčebný | e) zábavní | g) tranzit |
| b) rekreační
apod.) | d) pracovní | f) sportovní | h) jiný (nákup |

8) Z jakých informačních zdrojů jste se o regionu dozvěděl(a)? (vyberte max. 3 možnosti)

- a) turistické informační centrum
- b) cestovní kancelář, cestovní agentura
- c) média
- d) propagační materiál
- e) internetové zdroje
- f) informace (reference) příbuzných a známých

9) Podnikáte výlety do okolí?

- a) ano
- b) ne

10) Které atraktivity regionu Vás nejvíce lákají? (vyberte max. 3 možnosti)

- a) pěší turistika
- b) cykloturistika
- c) léčebné procedury
- d) poznávací turistika (návštěvy hradů, zámků, přírodních památek apod.)
- e) návštěvy kulturních akcí (festivaly, slavnosti apod.)
- f) návštěvy společenských akcí (plesy, zábavy apod.)
- g) návštěvy sportovních akcí (závody apod.)

11) Plánujete v budoucnu opět návštěvu tohoto regionu?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

12) Co nejvíce postrádáte v tomto regionu, co Vám vadí? (prosím vypište)

13) Věková kategorie:

- a) do 25 let
- b) 26 až 34 let
- c) 35 až 49 let
- d) 50 až 59 let
- e) 60 a více let

14) Vzdělání:

- a) základní
- b) vyučen, maturita, VOŠ
- c) vysokoškolské

15) Pohlaví:

- a) muž
- b) žena

Příloha č.2 – Obrázková příloha

Mapa č.4 – Turistické regiony České republiky



č.6 – Západočeské lázně

Zdroj: <http://www.czechtourism.cz/artimg/regionymapa.jpg>, 10.05.2008

Mapa č.5 – Turistické oblasti České republiky



č.10 – Západočeský lázeňský trojúhelník

Zdroj: <http://www.czechtourism.cz/artimg/oblasti2.jpg>, 10.05.2008

Františkovy Lázně



obrázek č.1 – INGO CASINO



obrázek č.2 – restaurace s akváriem



obrázek č.3 – Aquaforum



obrázek č.4 – Aquaforum



obrázek č.5 – SOOS



obrázek č.6 – socha Františka

Mariánské Lázně



obrázek č.7 – Kolonáda



obrázek č.8 – Zpívající fontána



obrázek č.9 – Miniaturpark



obrázek č.10 – naučná stezka Kladská



obrázek č. 11 – Zámek Kynžvart



obrázek č.12 – Relikviář sv. Maura v Bečově

Karlovy Vary



obrázek č.13 – Jelení skok



obrázek č.14 – Loketské kulturní léto



obrázek č.15 – pramen Vřídlo

Cheb



obrázek č.16 – obchvat města Cheb



obrázek č.17 – výstava Chebské dvorky



obrázek č.18 – FIJO Cheb